

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

Ago VIII. - Núm. 8,455 - Dijous, 5 de juliol de 1923

Edició del vespre

10 cts.

PENINSULA:
750 PTS. Trimestre.
UNIÓ POSTAL
15 PTS. Trimestre.

El senyor Sánchez Guerra agredeix, al Senat, el general Aguilera

A Barcelona esclaten nombrosos petards incendiaris

La situació a Barcelona

Una nova manifestació del terrorisme

Extensió de la vaga

Explosió de petards

Ahir a la nit, a dos quarts d'una, varen explotar tres petards al pati de la casa número 2 del carrer de Vallhonrat, on habita En Francesc Mora Pavia, amo d'una agència de carrosses.

Els petards eren, com altres, que no varen explotar i que foren trobats al seu pati, grossos com el puny, embolicats amb cartó i ligats amb ferro.

No varen causar desgràcies, però l'alarma va ésser grossa.

Per allà a un quart d'una a una altra quadra del carrer de Nàpols, núm. 146, propietat de Valentí Gaspar, hi explotà un altre petard, sense fer cap danys.

Sembla que aquest petard, com els del carrer de Vallhonrat, no era sinó per a fer soroll i causar alarmes.

A les dues de la matinada, uns desconeixuts posaren tres petards a la porta de la quadra de Francesc Garrido, situada al carrer de l'Asalto, 140, els quals feren explosió sense causar cap danys.

A la mateixa hora esclataren dos petards a la quadra d'Emilia Jovani, carrer de Fontrodona, 47, i incendiaren la porta que fou apagada pel mateix amo.

A les quatre del matí feren explosió tres petards més a la quadra de Josep Surinyach, del carrer de Cabanes, 48 i 50, i també incendiaren la porta, essent apagat el foc per un mosso de la casa.

• • •

A conseqüència de l'explosió de petards, conferenciaren el governador, l'inspector general de policia i el comissari general, per a tractar de l'adopció de mesures contra aquesta nova manifestació del terrorisme, en el que depenguï de la policia, a part l'acció dels tribunals.

Convinceren, de bell antuvi, a intensificar els escorcollaments individuals en la proporció d'un a sis, i els responsables els encarregats de la vigilància d'una demarcació de qualsevol anormalitat que s'hi esdevingué, com a efecte de no haver catxets prou bé. Com a primera mesura seran suspesos d'empleu i sou, després la Junta de Policia decidirà.

La tasca de cada agent serà degudament vigilada i comprovada per altres agents.

Vaga de taxis i cotxes

En virtut d'ordres circulades a la nit, avui no han sortit la gran majoria dels cotxes i taxis de llloguer.

En els centres oficials es té la impressió que el Comitè de Vaga ha volgut contestar als escorcollaments personals, que sembla que el molestan en gran manera, amb una intensificació de la vaga, que farà possible que augmenten en forma que causi molesties a tots els ciutadans.

El senyor Portela deia que això no el farà variar gens en la seva jinxa de conducta, dirigida a garantir el dret de tots, i que seguiran els escorcollaments per defensa de la tran-

quilitat de Barcelona i en benefici de tots, inclos els del Sindicat Únic, que també ha estat, dissoltadament, víctima del terrorisme.

AL PORT

Al port treballaven avui 1.397 homes i 240 carros. D'aquests, 232 eren al moll del carbó, i 12 a la carrega de carbó vegetal.

TEMPTATIVA D'INCENDI

A la matinada es declarà un incendi a uns coberts que don Magí Piñache, contractista de caros, té a la carretera del Prat.

Fou apagat pel personal de la casa sense haver causat danys de consideració.

El detall que el foc començés per alguns indrets a la vegada fa suposar que l'incendi era intencional.

LA UNIO GREMIAL

Ha visitat el governador una comisió de la Unió Gremial, formada pels presidents de tots els gremis, els quals recordaren la cooperació que li presten l'altra vegada que fou governador i que estan disposats a continuar prestant-la-hi per a arribar a la normalitat que tothom desitja.

LA SUSPENSIO DEL MITING

Heu's act l'explicació que dóna «Solidaridad Obrera» a la suspensió del miting anunciat per a dimecres:

El por que de la suspensión de un mitin. — El mitin de los sin trabajo, que debió celebrarse ayer en el teatro Nuevo, no se llevó a cabo porque hasta nosotros llegaron noticias muy verosímiles de que determinados elementos policiales y de la autoridad querían cometer contra los trabajadores la «masacre» que tanto tiempo ha se nos tiene anunciada.

Esta fue la causa. Como nosotros tenemos un alto sentido de responsabilidad y no queremos llevar al pueblo a una matanza, suspendemos el acto.

Ahora que juzgue la opinión sensata y equanime y se dé cuenta de quienes son los provocadores de la anormalidad ciudadana. — La Comisión organizadora.

ATRACAMENT

A la carretera de la Bordeta, Jaume Alberich ha estat atracat per tres sujectes que li robaren 14 pessetes i l'apallissaren, produint-li fortes contusions al cap i commoció cerebral.

Fou auxiliat al dispensari d'Hostalfranques.

COACCIONS

Al carrer del Asalto foren detinguts Emili Salcedo i Miquel Soler, per coacció i amenaça a un cotxe que treia el cotxe de la quadra per anar a prestar servei.

LES CAUSES CONTRA EN PESTANA

Avui ha comparegut a l'Audiència l'Angel Pestana.

Hi havia un judici per jurats per escrimir a la Religió i tres orals per injurias.

El jurat ha donat veredeté d'inculpabilitat.

Els orals quedaren conclosos per a sentència.

LES FANTASIES A L'ESTRANGER

Ha complimentat al governador el president de la Cambra de Comerç francesa de Barcelona M. Lob Levit, el qual s'ha ofert al senyor Portela i li ha parlat de les notícies exagerades sobre Barcelona que publica la premsa del seu país.

M. Lob Levit s'ha dirigit a tots les Cambres de Comerç de França cridant l'atenció respecte de les fantàstiques de certs corresponents.

AMENACES

Els amos d'una casa de comissions de trànsit denunciaren a la policia que havien rebut una carta anònima amenaçant-los de mort si no pagaven al Comitè terrorista la suma de 2,000 pessetes, en concepte de multa per haver permès que sortissin al carrer dos camions per a transportar mercaderies.

AL MOLL

Crida l'atenció al port una immensa muntanya de deu metres d'altura de parafina descarregada d'un vapor.

Amb la calor d'aquests dies la parafina s'està fonent, fortant una magnífica cabellera de fils líquids que cauen pels costats.

SUMARI ACABAT

Pei Jutja, de la Llotja, s'ha remès a l'Audiència, ha dictat el sumari que instruí amb motiu de l'atemptat del qual fou víctima Antoni Aleman el 8 de juny, en encendre un dels fogals al carrer del Paradís.

No hi ha cap processat.

DETENCIONS PROCESSAMENTS

Complint ordres de l'autoritat judicial militar, foren detinguts Vicenç Godet Sans, forner, al seu domicili del carrer de Terrassa, Sants Ayala Serro, jornaler, carrer Dos de Maig, i Ramon Planas Truller, del ram de Transports.

Aquest últim fou detingut també al seu domicili, carrer d'Ali Bey, on la policia s'incautà d'una pistola Star, carregada, amb dos carregadors, i alguns documents d'interès.

El comandant d'infanteria En Cristòfol Fernández Valdés, jutge permanent de causes d'aquesta Capitanía general, ha dictat auto de processament contra Ramon Berenguer, suposat autor d'un atracament al carrer de Coello i acusat del delicte d'insult a la força armada.

El mateix cap ha notificat l'auto de processament a Rafael Sanchez Reix, detingut per l'assassinat d'en Joaquim Albiñana i que llença una bomba, que no esclata, a un caporal de la guàrdia civil que el perseguit, aconseguint detenir-lo.

COACCIONS

A la carretera de la Bordeta, Jaume Alberich ha estat atracat per tres sujectes que li robaren 14 pessetes i l'apallissaren, produint-li fortes contusions al cap i commoció cerebral.

Fou auxiliat al dispensari d'Hostalfranques.

COACCIONS

Al carrer del Asalto foren detinguts Emili Salcedo i Miquel Soler, per coacció i amenaça a un cotxe que treia el cotxe de la quadra per anar a prestar servei.

Denúncia

El propietari de l'Hotel Reginha ha presentat una denúncia contra Josep M. Galvany, que és el militar fals i autor de nombroses estafes detingut al carrer de Sant Pau, com ja sap el lector.

La denúncia és perquè pel juny de l'any passat va estar uns dies al dit hotel i s'en va anar devant 331 pessetes.

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis - Telèfon 1841

El Sr. Sánchez Guerra agredeix el Sr. Aguilera

Espectació i emoció

Madrid, 5, 4:15 tarda.

Des de primera hora de la tarda, el Senat presentava l'aspecte, no diríem de les grans solemnitats, sinó un aspecte com mai s'hagi conegut.

A dos quarts de tres ja han començat d'arribar senadors, que comentaven amb fruïcio els possibles resultats del debat que havia d'iniciar amb les seves explicacions el general Aguilera.

També es comentava apassionadament, l'estat d'opinió regnant amb motiu de la carta que el general Aguilera dirigí al senyor Sánchez de Toca, les derivacions que aquest incident pogué tenir.

A les tres de la tarda era gairebé impossible donar un pas pels passos del Senat.

Les tribunes es trobaven plenes de public, com mai s'ha vist.

Els senadors pasaren a ocupar els escons, havent-hi en els molts diputats. No hi havia cap escó buit.

L'espectacle era enorme.

Un dels primers en ocupar el seu escó ha estat el senyor Sánchez de Toca.

Minuts més tard ha entrat a la sala de sessions el general Aguilera.

Aquest, a l'entrar a l'Alta Cambra, s'ha vist voltat per molts periodistes i diputats; però s'ha negat en absolut a fer cap manifestació.

Acompanyat de nombrosos amics, s'ha assegut el general Aguilera en el seu escó.

Moments després, l'ha cridat un uxier per encàrrec del president de la Cambra, el qual necessitava parlar amb ell.

El general Aguilera, atenent a aquest requeriment, ha sortit de la sala i s'ha tancat al despatx oficial del comte de Romanones, celebrant una extensa conferència.

A questa entrevista han assistit els ministres de la Guerra, Governació i Instrucció pública.

Moments després ha entrat al despatx presidencial el senyor Sánchez Guerra, per a assistir també a l'entrevista.

Igualment que al senyor Sánchez Guerra, s'ha cridat al senyor Sánchez de Toca, però sembla que aquest s'ha negat a assistir a aquesta entrevista.

Eren prop de les quatre de la tarda i encara no s'havia cridat a sessió.

Minuts abans de les quatre, quan els periodistes esperaven amb l'esperança que és de suposar la sortida dels reunits al despatx del president de la Cambra, ha començat a tocar la campana, amb la qual és costum cridar a sessió.

Els periodistes, comprendent que això era la senyal de què havia acabat la conferència, s'han dirigit a l'avant-despatx del comte de Romanones, per a conèixer el resultat de la interessant entrevista.

La porta de l'avant-despatx s'havia obert.

No sabem les frases que hagin pogut creuar-se, perquè l'escena entre el general Aguilera i el senyor Sánchez Guerra ha estat tant ràpida com violenta.

Del que si podem respondre, per-

què ho hem presenciat, és de què el senyor Sánchez Guerra s'ha tirat damunt el general Aguilera, pegant-li dues vegades.

El general Aguilera ha repellit l'agressió.

Tots els reunits s'hi han interposat, separant els senyors Sánchez Guerra i Aguilera.

Hi ha hagut periodista que en preseñar l'escena ha donat crits de visca al poder civil.

No pot descriure's l'espectacle i l'emoció que ha produït l'escena a la qual acabem de refer-nos.

El comte de Romanones, el qual venia un xic més enrera, ha ordenat immediatament que se suspengués l'obertura de la sessió i que es tanquessin les portes del despatx.

Tots els reunits que es trobaven allí, entre els quals figuraven alguns sois-secretaris, s'han quedat a l'avant-despatx.

Els senadors es trobaven plenes de public, com mai s'ha vist.

Els senadors pasaren a ocupar els escons, havent-hi en els molts diputats. No hi havia cap escó buit.

L'espectacle era enorme.

Un dels primers en ocupar el seu escó ha estat el senyor Sánchez de Toca.

Minuts més tard ha entrat a la sala de sessions el general Aguilera.

Aquest, a l'entrar a l'Alta Cambra, s'ha vist voltat per molts periodistes i diputats; però s'ha negat en absolut a fer cap manifestació.

Els senadors, que esperaven que esperaven que s'obrisse la sessió, en tenir notícia de l'incident, han abandonat, com és natural, la sala de sessions i han emplenat els passadissos, comentant amb la natural emoció l'escena que acabava de desenrotillar-se.

La notícia ha estat comunicada per telèfon a les redaccions dels diaris, produint la impressió que es de suportar.

En arribar la

EL SIGLO

Del 2 al 28 de juliol venda excepcional d'articles per a

Camp, Viatge i Banys a preus reduïts

Mireu les escaparates

DEL 2 AL 14 DE JULIOL

CONSIDERABLES DESCOMPTESES SOBRE LES PESES CONFECIONADES EN EXISTÈNCIA

50 per 100 en models de vestits per a senyora i capells per a senyora i nena.
35 per 100 en models de vestits per a nena.
30 per 100 en bruses, faldilles, refajos, bates, abrics de senyora i formes per a capells.
20 per 100 en plastrons i corbates per a senyora i capells per a nens.

Extens assortit en neveres marca "Oso" - Geladores

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Catalunya, 2-4
BARCELONA

Queda oberta la negociació dels cupons
OBLIGACIONS DEL TRESOR
al 4⁵⁰ i al 5 per 100
venciment 4 d'agost pròxim

Direcció telegràfica:
MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1
(4530 A.)
Telefons números... (4531 A.)
(4532 A.)

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Alcohols purs
rectificats de 96°/97°. Especials per a Clínicas, Laboratoris, Farmàcies i Perfumeries.

ANISSATS
DE TOTES CLASSES

Venda a l'engrès i al detall
A. ANTICH
Ronda Sant Pau, 32. - Telèf. 810 A.

LA DIABETES
es cura radicalment amb el

Vi Uranat PESQUI

que elimina el sucre a raó d'un gram per dia, fortifica, calma la set, evita i cura

Les complicacions diabètiques
De venda en les bones farmàcies i drogueries

SUBScripció PÚBLICA de 50.000 obligacions 6% de la Unió Elèctrica de Catalunya

— S. A. —

Per acord del Sindicat Assegurador, queda tancada l'esmentada subscripció pública.

Barcelona 5 de juliol de 1923.

Societat Anònima Arnús Gari

Banca Marsans, S. A.

Sindicat de Banquers de Barcelona, S. A.

Gelatina de carn i degà

llina. Aliment poderós per a persones delicades. E. Martignole Escudellers, 8

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 4 de juliol de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 763'2, 763'2, 763'0.

Termòmetre sec: 28°2, 25°9, 25°7.

Termòmetre humit: 22°8, 22°0, 22°0.

Humitat (centèsimes de saturació): 73, 68, 60.

Direcció del vent: ONO. SSE. SSO. Velocitat del vent en metres per segon: 1, 2, 2.

Estat del cel: Serà.

Classe de núvols: No-cap.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 27°3; mínima, 18°4; mínima prop del sol: 17°6.

Oscil·lació termomètrica: 8°.

Temperatura mitja: 22°8.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0°6 mm.

Recorregut del vent en igual període: 44 km.

Observacions particulars: Boira. El director, E. Alcoba

Vanos Cardús Portaferrissa, 10.

- EL MILLOR OBSEQUI

per a les vacances és un aparell fotogràfic de la casa GUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Ahir al vespre, a una casa del carrer de Marial, 20, baixos, el nen Vicenç Peyo Solsona, de 7 mesos, va tenir la desgràcia que una espelma li caigà foc al vestit, produint-li cremares greus.

Va ésser portat per la seva mare a l'Hospital de la Santa Creu.

Al carrer de les Corts, davant del número 512, l'automòbil 7942 va atropellar a Ramon Frigola, de 38 anys, rajoler, i li va causar ferides contuses al cap i erosions a tot el cos.

Va ésser curat al dispensari del carrer de Sepulveda. L'auto va fugir.

Al Pla de la Boqueria van topar ahir a la tarda un tramvia de la línia 21 i el camió número 7802 sofrint aquest desperfecte considerable.

Passava ahir a la tarda el carretó dels gossos pel carrer de Núria, i dos subjectes, Josep Mestres, de 32 anys, i Joan Vilay, de 53, es van sentir de la Protectora d'Animals i van procurar impedir la captura d'una cans.

Però al mateix temps que defensaven les besties, maltractaven les persones, donant lloc a un escàndol tal que un urbà es va veure precisat a detenir-los i portar-los a la delegació.

Sortida, a dos quarts de deu, del seu Casal.

GOTES
NEUROSTÈNIQUES
FOSFORADES
G E N O V É
Aliment del cervell
Valuós tònic dels nervis

- Per a cines de família no hi ha com la casa GUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Dema, divendres, a les onze del matí, se celebrarà a l'escola oficial del carrer d'Asturias, 18, la Festa Escolar, inaugurant-se l'exposició de treballs de les alumnes de les classes de dia i de nit.

- Després de menjar bé: cafè La Garza

La junta general ordinària per a l'elecció de carreus del Centre Excursionista de Catalunya, la qual fou suspesa per la mort del seu president, tindrà lloc demà, divendres, a les deu de la vesila.

Es prega l'assistència a tots els seus socis.

Així mateix tindrà lloc el mateix dia i hora la Junta de la Secció d'Arquitectura, per a procedir a la renovació de carreus, pregant-se molt especialment l'assistència als socis de la Secció.

Neveres i geladores

Preus sense competència. Llorens Germans. Rambla Flors, 20.

En el Consultori mèdic-quirúrgic que sosté la Secció Permanent de Socors Mètius del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, durant el passat mes de juny es van fer les següents visites:

Medicina i cirurgia, 637; nas, gola i orellas, 101; sistema nerviós, 14; vis respiratòries, 30; oculista, 230; infància, parts i ginecologia, 74; dentista, 78; i pediàtria, 19. El total de les visites és de 1.203. Demà, s'hi han fet 81 reconeixements de nous socis que desitgen ingressar a l'esmentada Secció.

¿Confidència?

La meva felicitat, simpàtiques lectures, la dec a treure'm d'arrel el pèl moixí i pèl de la cara i braços amb el tan acreditatiu DEPILATORI BELLEZA. Es inofensiu. Vends en perfumeries. Fàbrica a Badalona. Gran Premi i Medalla d'Or.

Obituari

FUNERALS

Na Felicia Sabadell Dango, vídua d'En Vicens Garreta. Mori el dia 30 de juny. Demà, a dos quarts d'onze, als Carmelites.

En Josep Courtier i Burguero. Demà, a dos quarts d'onze, a Sant Francesc.

En Robert Fontseré i Gené. Mori el dia 15 de març. Demà, a les deu, als Angels.

Na Etiira Estapé i Salas. Mori el dia 20 de juny. Demà, a dos quarts d'onze, als Carmelites.

ANIVERSARIS

Na Sera Bigas de Maspons. Mori el dia 6 de juliol de 1921. Demà, de dos quarts de nou a les onze, a la Capella del Palau.

PARTICIPACIÓS DE DEFUNCIO

En Baltasar Domènec i Cortés. Enterrat aquest matí al Cementiri Vall.

Na Josepa Florejachs i de Berart, vídua d'En Pasqual Martínez. Enterrada aquesta tarda.

En Eugeni de Pages i Tutan. Per voluntat del difunt no s'avisa l'hora de l'enterrament.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

SENAT

Madrid, 4, 9'30 mit.

El senyor GONZALEZ LLANAS rectifica, acusent el ministre de descobrir en l'absolut el problema de les mines d'Almadén, i li prega que ho estudii detingudament.

Anuncia una proposició incidental per si cas que no li satisfacien les explicacions del senyor Villanueva.

El senyor AMAT intervé per a defensar l'actuació del Consell d'Administració de les Mines.

A la Cambra quedien uns deu senadors.)

El ministre de FINANCES també rectifica, afirmando coneixre el problema de les mines d'Almadén.

Oferix corregrir algunes deficiències apuntades pel senyor Gonzalez Llanas, i recorda que durant el temps de governar els conservadors poc o res s'ha fet per a millorar les condicions en què es desenvolupa l'explotació de les mines.

Ordre del dia

S'aprova l'acta.

S'aproven alguns dictamens de la Comissió d'Actes i Qualitats i s'aixeca la sessió a les set.

CONGRES

Madrid, 4, 9'15 mit.

Diu el senyor CIERVA que ha de recollir algunes coses dites pel cap del Govern, que encara que semblen personals en realitat no ho són.

Alegat: S. S. volgué presentar-me com a home excitat i ple d'emoció. Potser que ho sigui, però no es estrany que jo m'emocio, encara que puc assegurar que sóc raonable, malgrat la meva veu forta. No en tinc cap d'altra. Solament en això una, i no som la de S. S. que pot expressar-se amb diverses inflexions de veu (Rialles).

Es una candidesa suposar que jo no vull que s'exigeixin les responsabilitats. Es que jo no he fet prou perquè s'exigeixin!

Podem discutir el que significaven les meves RR. OO., que vosaltres no pogueren discutir i que altres les prenen com a pretext per assegurar que jo desvirtuava l'actuació del jutge inspector.

L'interessant és que ens digueu per què heu variat d'opinió del desembre fins ara, i si el senyor Alcalá Zamora segueix pensant com abans ha variat també d'opinió.

El senyor ALCALA ZAMORA: Li consta a S. S. que no.

El senyor CIERVA: Ho sé, però encara que S. S. no ho digué, en tinc prou de coneixre a S. S.

Dieu que voleu exigir les responsabilitats. Per què no ho heu fet? Portareu una bandera a les eleccions. Durant els mesos que porteu de govern, què heu fet?

No heu iniciat la depuració de les militars i les administratives? Per què no heu fet si mateix amb les polítiques?

S'ha de servir a l'opinió en tot el que sigui just, però per a servir a la galeria no és lliet sacrificiar l'honor de les persones.

S'ha de veure el que heu fet per a fabricar una majoria parlamentària. Rebereu auxili dels conservadors per a tenir iloc en el Senat; això sense comptar amb els diputats i senadors que heu obtingut per la benevolència.

Després d'això no teniu autoritat per a exigir responsabilitats.

Vosaltres, personalment, sou molt honorables; però com a polítics, sou uns farsants.

El que passa és que no voleu exigir les responsabilitats i jo si que vull que s'exigeixin.

Aquí parlaran altres oradors, però vull sortir al pas de la comèdia, de l'habilitat que estem desenvolant.

El marquès d'ALHUCEMAS rectifica també, i declara que no s'ha proposat donar mai la nota ironica.

Jo em vaig presentar ahir en la forma que vaig presentar-me perquè considero l'estat excepcional de S. S.

No vull descendir al vocabulari que S. S. empra perquè no vaig contestar amb un monosyllab a una pregunta que S. S. em feia.

Es que S. S. em considera culpable?

Jo no he parlat una sola vegada de responsabilitat personal, i per no

terir susceptibilitat m'he posat sempre com a exemple de futur responsable.

Jo ahir, quan S. S. deia que si calava era un calumniador, no podia contestar a S. S. perquè el Govern no té dret a acusar a ningú i faltaria als seus deures si ho féss.

Jo aquí sóc la Corona, i en nom de la Corona no puc acusar a ningú.

En la meva consciència no em sento culpable de res, perquè no soc criminal ni he realitzat cap acte punible; però això no vol dir que per socios o omissons involuntàries no hagi incorregut en responsabilitat, i per això se'm pugui jutjar.

Per això no podia contestar a S. S. amb monosyllab, amb pluralitat o amb veus. (Bé a la majoria.)

El país creu que pels successos de la Comandància de Melilla hi pogueu haver responsabilitat, no solo exclusivament militars, sinó per l'actuació dels homes polítics.

L'ànima nacional demana que això s'esclarixi, que es depuri l'acció dels ministres, i això no ho pot fer a Espanya sinó el Parlament.

Els ministres senadors no poden, el dia de deixa, acusar els culpables senadors.

Tot això demostra l'absurd que sigui el Govern el que inici l'accusació.

En desembre de 1922 teníem el canvi fressat per l'expedient Picasso i avui ja està expediat.

Concentramos a aquest expedient els homes de la Concentració opinem avui el mateix que en desembre, però al mateix temps opinem que cal donar satisfacció a l'opinió, que creu que hi ha altres responsabilitats.

Per acusar els ministres no hi ha sumarí. Per això els diputats, per a acusar un company seu en situació tan greu, necessiten fer una informació, i per això se us proposa el nombrament d'una comissió en la qual no hi d'influir el pes de la majoria. Dels 21 diputats que la compondran, 14 seran de les oposicions, en la forma que vosaltres vulgueu, i només set seran de la majoria.

La proposició que es discuteix no es simó el motiu que usen els liberals per a reafirmar la ponència en les Corts anteriors. Per aquesta reafirmació s'acullen a les forces que estan rera d'ells.

La minoria socialista porta aquí un vot particular que fou rebutjat i no obstant en el mateix debat resorgí l'accusació ministerial per boca del senyor Cambó i amb l'assentiment del senyor Maura.

Els titllava ahir el senyor Cierva de revolucionaris i desgraciadament hem de reconèixer que això no es cert, puix sabem que no hi ha a Espanya suficient capacitat revolucionària per acabar amb institucions que són les culpables de tot. (Rumors.)

Nosaltres, en el nostre propòsit de sostener l'accusació davant el Senat, anem en la companyia d'homes tan governamentals com els senyors Cambó i Maura.

No comprenem la posició en què es col·loca el senyor Cierva amb les comunicacions amb que s'ha entretingut aquí aquesta tarda. Home de la significació del senyor Cierva, amb la seva veu, que en les Corts anteriors tan fortament ataca el Suprem, com es nega a que les responsabilitats s'exigeixin per l'única instrument que per això disposen les institucions? Si el senyor Cierva recusa per això les dues Cambres, qui exigeix les responsabilitats, que sa sevoria diu que cal exigir?

Aquesta minoria declara que hi ha bastants esclariments, però si es volen majors, no té inconvenient anar a aquesta comissió.

Nosaltres demanem que la proposta segueixi els tràmits reglamentaris.

En paràgraf que mereixen l'aprovació de la Cambra, diu que s'ha d'anar a la depuració de les responsabilitats per iniciativa parlamentària.

Estant en curs les responsabilitats militars, és inadmissible tancar el pas a les restants responsabilitats demandades per l'opinió.

Aixudeix a la interrupció que feu ahir el senyor Maura al senyor Cierva, i la defensa, d'adulàcio, que feu aquest de l'exèrcit; però, en canvi, es vol que vagin a presidi uns quants, perquè serveixin de trinxera per a la impunitat dels altres. (El senyor Cierva interromp.)

Recorda que no estava conforme amb la proposta del senyor Alcalá

proposició acusatòria contra el senyor Maura, malgrat ésser senador vitalici.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No la vaig tenir. El que vaig tenir fou coneixement d'ella després que la ferem.

El senyor CIERVA segueix dient que l'opinió pública és evident que demana que es depurin les responsabilitats. Doncs això ho demanem tots. Però avui parla S. S. de l'enfonsament de la comandància de Melilla i ja veurem co que han fet diversos ministeris i la forma com les tropes enaren a Melilla. I veurem si que va fer aquell Govern i el que feren els anteriors i la proposta dels reformistes. (Rialles i rumors.)

Perquè és convenient que els que estan al balcó veïnen l'espectacle baixin també a ésser responsables. (Segueixen les rialles.)

Reconeix que són necessàries certes relacions entre els partits governamentals, però això quan la política es desenvolupa normalment. Són coses tradicionals que tots hem acceptat i no es poden censurar; però quan es passa per moments excepcionals ja es una altra cosa.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No hi ha hagut res excepcional. Són coses com les que han esdevinut a S. S. Pregunti's vosté mateix.

El senyor CIERVA. — Però, és que vol S. S. que entauem un debat electoral. (Rialles, i veus: Això es S. S. el que ho desafia.)

Insisteix que els conservadors per patriots han donat senadors a aquest Govern.

El senyor PRIETO diu que vol exposar el criteri de la minoria socialista, que té una proposició ben definida en aquest problema.

La minoria socialista no necessita més elements de judici que els que ja possa després de conegut l'expedient Picasso; però si hi ha els mateixos elements que designen majors esclariments, nosaltres no podem tan carregar-los al pas.

La proposició que es discuteix no es simó el motiu que usen els liberals per a reafirmar la ponència en les Corts anteriors. Per aquesta reafirmació s'acullen a les forces que estan rera d'ells.

La minoria socialista porta aquí un vot particular que fou rebutjat i no obstant en el mateix debat resorgí l'accusació ministerial per boca del senyor Cambó i amb l'assentiment del senyor Maura.

Els titllava ahir el senyor Cierva de revolucionaris i desgraciadament hem de reconèixer que això no es cert, puix sabem que no hi ha a Espanya suficient capacitat revolucionària per acabar amb institucions que són les culpables de tot. (Rumors.)

Nosaltres, en el nostre propòsit de sostener l'accusació davant el Senat, anem en la companyia d'homes tan governamentals com els senyors Cambó i Maura.

No comprenem la posició en què es col·loca el senyor Cierva amb les comunicacions amb que s'ha entretingut aquí aquesta tarda. Home de la significació del senyor Cierva, amb la seva veu, que en les Corts anteriors tan fortament ataca el Suprem, com es nega a que les responsabilitats s'exigeixin per l'única instrument que per això disposen les institucions? Si el senyor Cierva recusa per això les dues Cambres, qui exigeix les responsabilitats, que sa sevoria diu que cal exigir?

Aquesta minoria declara que hi ha bastants esclariments, però si es volen majors, no té inconvenient anar a aquesta comissió.

Nosaltres demanem que la proposta segueixi els tràmits reglamentaris.

En paràgraf que mereixen l'aprovació de la Cambra, diu que s'ha d'anar a la depuració de les responsabilitats per iniciativa parlamentària.

Estant en curs les responsabilitats militars, és inadmissible tancar el pas a les restants responsabilitats demandades per l'opinió.

Aliudeix a la interrupció que feu ahir el senyor Maura al senyor Cierva, i la defensa, d'adulàcio, que feu aquest de l'exèrcit; però, en canvi, es vol que vagin a presidi uns quants, perquè serveixin de trinxera per a la impunitat dels altres. (El senyor Cierva interromp.)

Recorda que no estava conforme amb la proposta del senyor Alcalá

Zamora, i diu que ningú digno aleshores que no hi havia bastants elements de judici en l'expedient Picasso. Això sois no va dir el senyor Alvarez Aranz, representant del senyor Cierva. Per això ara no es pot admetre que es digni que no basta amb les proves que porta aquest expedient.

Nosaltres diu que n'hi ha de més.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No hi ha de més.

El senyor COMPANY. — No hi ha de més.

El senyor CIERVA. — No hi ha de més.

El senyor PRIETO. — No hi ha de més.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No hi ha de més.

El senyor COMPANY. — No hi ha de més.

El senyor CIERVA. — No hi ha de més.

El senyor PRIETO. — No hi ha de més.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No hi ha de més.

El senyor COMPANY. — No hi ha de més.

El senyor CIERVA. — No hi ha de més.

El senyor PRIETO. — No hi ha de més.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No hi ha de més.

El senyor COMPANY. — No hi ha de més.

El senyor CIERVA. — No hi ha de més.

El senyor PRIETO. — No hi ha de més.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No hi ha de més.

El senyor COMPANY. — No hi ha de més.

El senyor CIERVA. — No hi ha de més.

El senyor PRIETO. — No hi ha de més.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No hi ha de més.

El senyor COMPANY. — No hi ha de més.

El senyor CIERVA. — No hi ha de més.

El senyor PRIETO. — No hi ha de més.

El marquès d'ALHUCEMAS. — No hi ha de més.

El senyor COMPANY. — No hi ha de més.

El senyor CIERVA. — No hi ha de més.

El senyor PRIETO. — No hi ha de més.

El marquès d'AL

xar als tribunals que facin llur obra. El senyor CERVERA. — Però, es que S. S. veu que no ens defensem i que ens deixem condemnar sense proves?

El senyor PRIETO. — Ningú pretén això. Creiem que la defensa ha d'essèser amplissima.

El senyor CERVERA. — Doncs anem a discutir serenament i a depurar les responsabilitats de tots. Estic segur que aquest serà el propòsit del senyor Prieto i dels que pensen imparcialment.

El vescomte de EZA interviny per a dir que ell no estudeix cap responsabilitat i que fins ara no ha parlat perquè sembla que només es feia al senyor Cervera blanc de les reses; però des del moment que s'ha parlat de plantar cara i d'altres coses per l'estil, es creu obligat a intervenir.

Recorda que ja s'avancà als desigs de l'opinió i donà al Parlament compte dels seus actes a les Corts anteriors, com a ministre que era quan es rendí Mont Arruit, perquè sap que a ell li pertoca respondre de l'estat en què les tropes sortiren de la Península i d'altres detalls relacionats amb els tràgics successos de la catàstrofe.

Afegeix que aquest és el fons de la responsabilitat que ha d'acabar-se, i com a home que fa un culte de l'honor es renet per complet a aquesta comissió que ha de futjar per a formular l'accusació ministerial, a la qual explicarà el que va fer, sempre inspirat en el desig de servir la Pàtria, i si la fortuna no arriba potser a acompañarlo en algunes ocasions, la voluntat fou sempre gran. Diu que gustós se sotmetrà a la pena que la Pàtria cregui hagi pogut inhereixer.

Termina amb un paràgraf molt sentit, que aplauideix tota la Cambra, en el qual diu que té altre patrimoni per deixar als seus fills que el del seu honor, i que si per a exemplaritat de futurs governants serveix el seu castig, «benet sigui el meu cap, que haurà sofrit el pes de la llei».

Se suspén el debat i s'alixa la sessió a un quart de nou.

NOTA POLITICA

Madrid, 4, 10'30 nit

El governamentalisme dels socialistes i la generosa emoció que ha posat en el seu discurs el vescomte de Eza, han estat dos torns en pro de la proposició perquè es constitueixi la Comissió dels 21. El senyor Prieto i el vescomte de Eza han aconseguit co que no aconseguí el senyor García Prieto. Vencer l'obstrucció que havia iniciat el senyor Cervera.

La proposició té el camí lluït, si bé el senyor Cervera intentava presentar nous obstacles.

Naturalment que el Govern, a canvi de facilitats per aprovar la proposició, s'ha de comprometre a què ei dictamen que ha de servir de base a les acusacions sigui obra de poques setmanes.

Si el Govern cengués en la proposició una qüillotària, li han sortit fallits els seus càlculs. I el mateix es pot dir del senyor Cervera. Exigia una acció ràpida del Govern; però, si no del Govern, vindrà d'una Comissió parlamentària.

Els debats parlamentaris sempre poden portar sorpreses i canvis; però la realitat d'avui és aquesta: que les responsabilitats han avançat molt.

Déiem abans que això ha estat degut a l'actitud dels socialistes i a la del vescomte de Eza, sotmès a a ser jutjar; però hem d'afegir, encara que sembla paradigmàtic, que també hi ha contribuït la carta del general Aguilera al senyor Sánchez de Toca.

Ningú aprofita la carta, però davant la idea que el general Aguilera pugui deixar la presidència del Suprem s'ha produït una reacció tan aguda pro-responsabilitats, que potser, com a síntoma de la situació per la qual travessa la política espanyola, no se'n pugui oferir un altre.

El senyor Sánchez de Toca tingué ahir a l'Alta Cambra una prova d'adhesió de tot el Senat. No direm que s'hagi esval, però l'actitud dels periòdics partidaris de les responsabilitats i les manifestacions d'opinió ben perceptibles han iniciat una mena de conversió a l'Alta Cambra. Ja no es sent tan agreujat el seu partitament comahir. Es parla avui massa d'un incident personal que s'havia d'haver resolt parlamentàriament perquè el senyor Sánchez de Toca no se'n ressentí.

No ho consent la forçosa brevetat d'aquestes notes, i no es possible estendre el raonament, però si que volem consignar un fet significatiu. Per moments s'accentua la depressió dels elements conservadors. Les acusacions contra els homes més importants, llurs divisions i les derivacions estranyes als esdeveniments que han embolicat al senyor Sánchez de Toca, tan allunyant de totes les acusacions, posen al partit conservador en titulaçió deficièssima.

El senyor Cervera, en defensar-se de possibles acusacions, ha intentat reaccionar els seus correligionaris i afins, però evidentment no ho ha aconseguit, fins al punt de creure molts que, més que una altra cosa, els compromet amb les seves violències.

Pero el decoratjament dels conservadors és vida de la concentració liberal.

El Govern, segur de no incorrèr en injustícies, no dirigeix els esdeveniments: va dirigir per ells. Potser inconscientment, la concentració liberal va servint un moviment d'opinió, que el temps dirà si es un artifici o realment és reflexe d'un estat de consciència.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 5, 12'30 matinada

Comunicat oficial de Guerra:

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, de Tetuan estant comunica a aquest ministeri:

«Res de nou en tot el territori del protectorat.

L'ACTITUD DEL GENERAL AGUILERA

De l'explicativa declaració del Fiscal del Suprem, senyor Llado, de què no se li havia comunicat oficialment la carta del general Aguilera, es dedueix lògicament que el Govern no solament es resisteix a què sigui desvirtuat el general Aguilera, sinó que es tracta d'evitar que intervinguin els tribunals per a evitar complicacions de dimissions col·lectives que s'anuncien per al cas que el general Aguilera abandonés la presidència del Suprem.

Es possible que l'anunciada intervenció del general Aguilera per a demà al Senat, aclarixi alguns extrems d'interpretació de la carta, però donada la rudesia del lèxic característic del general Aguilera no seria estrany que motius nous, independentis a l'Alta Cambra, ja que aquesta tarda als passadissos s'ha vanagloriat que manté intacte el text de la missiva.

DISCIPLINA MILITAR

El capità general de Madrid, senyor Muñoz Cobos, ha celebrat aquesta tarda una entrevista amb el president de l'Alta Cambra.

A dos quarts de set de la tarda s'han reunit a la Capitanía general els generals amb comandament i els coronels de la guarnició.

Segons les nostres referències els reunits han declarat que mantenint-se fideis a la disciplina no intervingran en cap acte de caràcter polític, no tenint fonament el rumor circulant sobre determinades actituds que se'ls atribueixen.

Aquesta nit ha continuat essent tema preferent de les converses i comentaris l'assumpte de la carta del general Aguilera.

LA INTERVENCIÓ DEL GENERAL AGUILERA

Se sap que aquest matí, així que ha arribat el general Aguilera al seu despatx del Consell Suprem, ha cridat per telèfon al comte de Romanones, demanant-li que li reservés la paraula per a la sessió de demà, en la qual volia explicar l'abast d'una carta «per mi dirigida a un senador que no em mereix cap classe de respecte».

Li ha dit, també, que li agrairia no diguer a la premsa perquè els periòdics d'aquesta nit anuncien la seva intervenció de demà a l'Alta Cambra.

Li ha anunciat que aquesta tarda probablement assistiria una estona a la sessió.

EL PRESIDENT DEL SENAT

Referint-se al rumor recollit en algun periòdic que posa en boca del comte de Romanones concepcions relacionals amb la pena que pot corresponder al general Aguilera, el president del Senat ha desmentit rodonament aquesta notícia, diant que ell no és qui per apreciar o determinar el delict, si és que existeix, i que ell solament actua com a president del Senat per ésser el seu deure vetllar per la inviolabilitat del carrec de senador.

EL PRÍNCIP D'ASTURIES

Algún periòdic del matí tracta avui de la salut del príncep d'Asturias, el qual es troba en estat de délit, però es parla d'una gravat que per sort està lluny d'ésser una realitat.

El príncep hereu es troba, com diem, un xic delicat, i els metges han econsellat que passi l'estiu a muntanya per a restablir-se.

En vista d'això, s'han acondicionat segons les nostres notícies, habitacions en el Reiut iloc de l'Escolar, perquè el príncep passi allí la canicula.

MANIFESTACIONS D'EN BURGOS MAZO

Els periodistes tingueren ocasió de

parlar aquesta tarda amb l'ex-ministre senyor Burgos Mazo, sobre la carta d'Aguilera.

Creu el senyor Burgos, que el president del Consell Suprem ha sofert una equivocació.

Si jo hagués pogut aconsellar-lo a temps — ha alegat — segurament no hauria escrit aquesta carta, però és vergonyós el que ha esdevingut després.

Els imputistes han caigut sobre el general Aguilera com un vol d'esparxes. El que menys els importa a ells és la inviolabilitat parlamentaria.

No crec que es tracti d'un stat a la inviolabilitat parlamentaria. Agafa el general el primer paper que li vindrà a la mà i redacta energiàticament, com dirigint-se a l'home i no al parlamentari.

Ha alegat que amb Aguilera o sense Aguilera, la justícia seguirà el seu camí.

Repeteixo que crec que ha sofert una equivocació.

Alguns preuen que el Senat s'adherirà a la campanya reproduïda ara pels imputistes. Si Aguilera estem uns quants disposats a que no prosperi la maniobra.

Jo, per la meva part, els asseguro que estic preparat per a qualsevol habilitat. Per això no hi passo.

El país protesta de maniobres i habilitats: no vol més que justícia.

Per cert que la meva situació en el partit, conservador es molt semblant a la del general Aguilera al Consell Suprem.

No estic disposat anar-me'n fins que em treguin. Quan això esdevingui, me'n'aniré, i constí que ni tan sols uniràs a darrera per a veure la façana.

— I el propòsit del partit conservador, què opina el senyor Sánchez Guerra?

— La seva actitud és molt rara: tindria les seves raons per a adoptar-la.

Si jo hagués estat president del Senat — ha alegat el senyor Burgos Mazo — hauria evitat per tots els militars, la lectura de la carta. Hauria anat a veure al general Aguilera, no parant fins convencé'l. Així hauríem evitat aquest espectacle.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina, perquè així creu servir la seva pàtria.

ADHESIO AL GENERAL AGUILERA

Aquesta nit s'ha celebrat un acte de simpatia al president del Consell Suprem de Guerra i Marina, general Aguilera.

Des de dos quarts de nou de la nit fins prop les dotze han desfilat per la casa del general nombroses persones de totes les classes socials.

Els elements civils deixaven targeta i els militars, que passaven de 600, pujaven a la casa del president del Tribunal Suprem de Guerra i Marina.

El nombre de targetes recollides arriba a més de tres mil.

Els militars han estat rebuts pel general Aguilera i han assabentat que havien vist amb simpatia l'acte per realitzat, i que cap manera consentirien que cap element estrany s'interposi a les resolucions de la justícia.

Diversos periodistes han pujat al domicili del general Aguilera, essent rebuts per una persona molt afecta al president del Tribunal Suprem de Guerra i Marina, la qual s'ha expressat en aquests termes.

— El general es troba molt emocionat davant les proves de simpatia que està rebent de totes les classes socials.

Responent a aquestes mostres d'afecte ell sabrà complir amb el seu deure.

Demà al Senat pronunciarà un discurs molt breu, en el qual demanara perdó a la Cambra perquè no estava en el seu ànim molestar cap senador i dirigi la carta a l'home, no al senador.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

Contestant preguntes dels periodistes, ha dit la persona que els havia rebut, que el general mantenia la carta, i que està disposat a seguir sent justicia en el Suprem de Guerra i Marina.

LES TERRES CATALANES

VALENCIA

Começament del report del III Congrés d'Història de la Corona d'Aragó. — Primeres sessions

Al Saló del Consolat de nostra Llotja, el sostre del qual llueu l'artístic teginat que fou de l'antiga casa de la Ciutat, se celebrà diumenge últim la sessió inaugural del III Congrés de Història de la Corona d'Aragó.

A la testera havia estat collocat el quadro de N'Esposa «La Puríssima i els Jurats», i dels altres murs del saló penjaven superbes tapissos pertanyents a diversos aristòcrates.

Hi assistiren en corporació amb maestres timbalers i clarins, l'Ajuntament i la Diputació. Ocuparen la presidència, el president de la Diputació senyor Jiménez de Bentrosa, el marquès de Laurecín, els governadors militars i civil, el batlle i altres distingides personalitats.

El secretari de la Diputació llegí seguidament l'acta de la sessió de clausura del II Congrés celebrat a Osca, en la qual s'acordà que tingüés lloc el III a València.

El batlle, senyor Artal, saludà els congressistes en nom de la ciutat.

L'academic i catedràtic de la Central, N'Eduard Ibarra, en nom d'Aragó, s'adherí al Congrés i contestà la salutació de València.

El regidor de Barcelona, senyor Nadal, saludà els congressistes en nom de la dita ciutat, i s'ocupà de la germanor existent entre València i Catalunya, encarint després la necessitat de servir les tradicions i costums regionals, especialment la llengua, no sense condemnar l'uniformisme espanyol que no respecta les nostres amors i llibertats en la seva dèria singular-ho tot.

El president, senyor Bentrosa, recallà les manifestacions dels anteriors congressos, i fa un recorregut històric des de la mort de Jaume I al Compromís de Casp, que és el període de la nostra història que ha d'estudiar ara el Congrés, provant ensenyants que la unitat en la varietat ha estat la característica dels pobles que comprenen la Corona d'Aragó.

El marquès de Laurecín llegí un discurs parlant de l'època històrica a tractar pel Congrés en nom de l'Acadèmia de la Història, de la qual es president.

Tots els oradors foren aplaudits xarrososament.

La Banda Municipal interpretà en els intermedis dels parlaments la jota de «La Dolores», de Bretón; «La Santa Espina», d'En Morera, i l'«Himne de l'Exposició», d'En Serrano, que els congressistes escolaren drets, acabant amb la «Marcha Reial», espanyola.

A l'endemà, diumenge, dia 2, es reuni la secció d'Història del Congrés a la sala de sessions de la nostra Diputació, sota la presidència del cronista de la ciutat, En Lluís Cebrià Mezquita, i dels vice-presidents, senyors Carreras Candi i el reverend P. Fullana.

Després de breus paraules de salutació del president, es concedí la paraula al senyor Carreras Candi, qui llegí un treball titulat: «El progrés urbà de Catalunya», del qual resulta que les obres feies en l'actualitat a Barcelona foren iniciades en el segle XIV.

El meritíssim treball del president de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, fou molt aplaudit pels congressistes.

Tot seguit llegí la seva ponència el doctor Gómez Martí, el títol de la qual era: «Síntoma mental de Genís Rabassa». Es tracta d'un treball mèdic sobre el procés d'inhabilitació seguit a aquest jurisconsult per a prendre part al Compromís de Casp, en el qual l'autor, segons declaració pròpia, sols dóna un aveng de la seva tasca, adreçada al punt concret d'haver estat descrit el deliri orinat amb quatre segleys d'anticipació a l'època en què Regis l'estudià.

El conferenciant fou molt aplaudit, essent impugnada la seva ponència pels senyors Cebrià i Carreras, els quals, en felicitar el doctor Gómez Martí li pregan que en donar cim a la seva tasca esbrinxi si l'esmentat procés tenia origen en la suposada malaltia, com deia el ponent, o es devia a intrigues polítiques.

Rectificà breument el senyor Gómez, permetent completar l'obra començada.

Se lloct. nel seu arxer. el reverend

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Alcalde trolejat

El guarda forestal del Bosc de Poblet, nomenat D'sant, va engegar un treball contra un subjecte que resulta ésser l'alcalde de l'Espluga de Francolí.

La Societat Mèdico-Farmacèutica

En sa darrera assemblea general l'Associació Mèdica Farmacèutica de les comarques tarragonines, va elegir president al metge don Josep Maria Sastre, i secretari a l'apotecari don Joan Homeyes, tots dos residents a Tarragona.

Altres noves

Ha començat a sortir un setmanari titulat «El Camp de Tarragona», orgue d'Acció Catalana.

— La policia ha detingut a tres nois fugitives de casa seva, els quals han ingressat a l'Assil de Sant Josep.

— Ha retornat del seu viatge per Europa nostre volgut amic don Jaume Ballivé, conseller de la Lliga Regionalista de Tarragona.

— A l'estació d'Ampolla va topar un tren que entrava amb un altre de parat, sense desgràcies personals, però descarrilant la màquina i uns vagonets.

— Els senyors cardenal arquebisbe, alcalde i governador civil han rebut telegrammes del director de la Tabacalera, senyor Bastos, agrair-los les atencions que amb ell tingueren, amb motiu de les festes de la col·locació de la primera pedra de la fàbrica que ha de construir-se a Tarragona.

— Els veïns del carrer de la Mercè aquesta vesprada celebren festes amb balls de sardanes i castell de focs, amb motiu d'inaugurar-se l'il·luminació amb arcs voltaics.

— Demà, a les set de la tarda, es farà a l'Atvació de Forasters una reunió per a reorganitzar la Societat Harmonònica.

— Demà, a la vesprada, donarà un concert a la glorieta de la Rambla de Sant Joan la banda del regiment de Luchana.

P. Fullana, un estudi sobre «La casa de Llúria», que fou molt applaudit pels ciutadans.

En Josep Maria Castrillo, del cos d'Arxivers, llegí la ponència titulada: «La ciutat predilecta d'En Pere IV», escrita pel seu company En Ricard d'Arco.

Fou també aplaudit.

En Julià Avellaneda llegí la seva tesi: «Refutació dels carrecs acumulats contra Na Teresa Gil de Vidaura, fundadora del Reial Monestir de la Zaldia de València».

Intervingué en la discussió d'aquest tema el director-degà del nostre Centre de Cultura, senyor Martínez Aloy, i tant aquest com l'autor de la monografia, foren molt felicitats.

* * *

El mateix dia constituirà la mesa de la secció d'Arqueologia, el president senyor Martínez Aloy i el vice-president senyor Martínez i Martínez.

Després de saludar els congressistes, el president cedi la paraula al senyor González Martí, el qual llegí la seva tesi titulada: «Ceràmica medieval valenciana, els alicatats al paviment del segle XII al XV».

Seguidament, per En Manuel Girona, es llegí el treball d'En Josep Maria Simón, titulat: «Les ulleres als països de la Confederació catalana-aragonesa, segle XIV».

També es llegí després una ponència sobre Topografia valenciana, d'En Josep Rodríguez Partegás.

Tots els ponents mereixeren l'aplaudiment dels congressistes per la seva admirable tasca.

Totes dues seccions d'Història i d'Arqueologia acordaren, per unanimitat, oficiar a la nostra Diputació provincial, per tal d'agrair-li la seva valiosa ajuda al Congrés.

E. M. F.

València, 4 de juliol de 1923.

GIRONA

(Conferència de les 9:30 de la nit)

Diverses noves

El governador civil ha destituït al secretari de l'Ajuntament de Quart, don Jeroni Ribot, el qual feia molts anys que venia exercint el susdit càrrec a la Delegació d'Hispània.

— Demà, al matí, seran venuts, en pública subhasta, un cavall i un carro, valuats en 250 i 100 pessetes, respectivament.

— Per R. O. s'ha disposat la creació d'una escola pública a Joanet (Arbúcies).

— Els xofers d'aquesta ciutat es proposen celebrar el dia 10 solemnement la festa de llur patró Sant Cristòfol, amb un selecte programa de ball al teatre Principal, concerts a la Rambla, etc.

— Amb aquest motiu, els autos del servei públic de Girona a Banyoles, suspendran un dia de servei.

Montseny

SANT CELONI. — Tingüé lloc la festa dels Pomells de Juventut d'aquesta vila, en la qual hi assistí el mestre fundador En Josep Maria Folch i Torres, el diputat a Corts pel districte En Santiago Güell i el comte de la Vall de Canet.

Al matí es celebra la festa de fe, consistent en la missa de Comunió general; l'arribada del mestre fundador i l'ofici solemne amb orquestra, beneïtse la bandera, que apadrinaven la senyoreta Adela Güell, filla del diputat a Corts, i En Ramon de Capmany, fill del comte de la Vall de Canet.

A la tarda, en el casal nou del Círcol, s'hi celebra la festa de Pàtria.

A la primera part hi hagué parlaments pels presidents i secretaris de llurs Pomells, poesies, cants i la representació del monòleg «Mestre Olagnier». A la segona part, poesies, parlaments i un concert per l'Orfeó celoní, que dirigeix el mestre En Francesc Guasch, cantant-se «El cant de la senyera», «Munyanys del Canigó» i «L'hèrcu Riera». Clogué ja la festa de la tarda un parlament del batle, N'Eduard Domènech i altre del mestre Josep Maria Folch i Torres.

A la nit, la companyia d'aficionats del Círcol, que dirigixen en Salvador Domènech, donà una representació de la rondalla, original del senyor Folch i Torres. «La Rosabel de les tretxes d'or», cooperant-hi per primera vegada un estol de senyoretes de la bona societat.

L'orquestra cobla Am Musical amenitza totes les festes, donant també audicions de sardanes en diversos llocs de la vila.

— Per al proper dia 12 del corrent està assenyalat el casament de la senyoreta Nativitat Alfara i Prat, amb el jove advocat de la capital En Josep Vallet i Vilches.

Pla de Barcelona

SANTA COLOMA DE GRAMANET.

— La revetlla de Sant Pere ha estat enguixada molt animada, degut a la celebració d'un gran ball pel sextet Liszt a la plaça de la vila.

— El Patronat del Sanatori de Tuberculosos organitzà una solemnitat processó en lloança al Sagrat Cor de Jesús, havent assistit prestigiosos personalitats de la capital, tant de l'ordre militar com de l'eclesiàstic i del civil, moltes dames de la noblesa catalana i algunes autoritats de la localitat i de Sant Adrià del Besòs.

— Ha estat demandada la mà de la senyoreta Maria Saladrigas Serra, pel jove N'Amanci Tarrasón.

— El vinent diumenge a la tarda tindrà lloc la inauguració de la font monumental que per subscripció popular s'ha construït per a perpetuar el nom del que fou durant alguns anys alcalde de Santa Coloma, En Llorenç Serra Badosa, donant-se al mateix temps descobriment de la llosa que donarà el seu nom a una de les principals vies. Per tal objecte, s'ha contractat l'orquestra ELS NOIS d'Olesa, i convitat a algunes personalitats i corporacions de dintre i fora de la noblesa.

— Una munió de joves amants de tot co que contribueix a fer obra cultural i patriòtica, han tingut el lloable encert, en mig de gran entusiasme, de donar a llum dintre poc el període quinzenal «L'Escut Aragonès».

— Es d'esperar que la seva encertada actuació serà ben profitosa per aquesta comarca.

— L'Associació de les Filles de Maria estan activant els preparatius per aconseguir una lluïda processó el dia de Sant Jaume.

LLEYDA

(Conferència de les 9:45 de la nit)

L'estalvi aquesta setmana

Durant la darrera setmana, les Sucursals de la Caixa de Pensions, han fet les següents operacions:

Lleida: Impositions, 115.350 pessetes. Reintegres, 105.766 pessetes.

Balaguer: Impositions, 61.199 pessetes. Reintegres, 47.062 pessetes.

Cervera: Impositions, 63.481 pessetes. Reintegres, 41.194 pessetes.

Seu d'Urgell: Impositions, 3.846 pessetes. Reintegres, 3.835 pessetes.

Totes juntes, obriran 25 llibretes noves.

Modificacions als trens

Ha quedat restablert el tren tramvia que surt de Cervera a les sis, i arriba a Lleida a les nou, permetent agafar el tren de Madrid que surt a les deu.

— El mixt de Barcelona sortirà a les 14:30 en lloc de les 14:10, que sortia ara.

— El tren lleuger portarà un cotxe correu.

Altres noves

El gerent del Liceu Escolar, don Josep Sales, ha remès a l'Associació «La Caritat», 200 pessetes, produït del festival del Teatre dels Camps Elisis, celebrat el dia 24.

— Els alcaldes d'Ibars i Les Bordes, han rebut flascrons de Murieda, per a combatre la plaga de rates.

— S'ha anunciat la plaça d'oficial segon de l'Ajuntament.

— A la Diputació, està obert de deu a dotze el pagament dels cupons amortitzats.

— Demà, a les nou de la nit, es reunirà la Comissió Provincial.

BADALONA

Círcol Catòlic

El dia de Sant Pere va celebrar aquesta entitat un important acte d'homenatge al Sagrat Cor de Jesús i d'adhesió a la Bona Premsa.

Es va veure molt concorregut.

Els discursos foren dits eloquents pels senyors Lleal, mossèn Roiva, Burgada Julià i doctor Briàs.

L'Orfeó Badaloní, sota l'experta direcció del mestre Anton Bote, va cantar expusidament.

El doctor Guillamet a Badalona

Fa pocs dies, el nostre reverendissim prelat doctor Guillamet visità les obres del nou temple dedicat a Sant Josep, produint-li excellent efecte i elogiant l'activitat amb que es porten a cap.

<h

La Sagarra

IGUALADA. — Aquests dies passats ha estat oberta al públic, en l'acreditat establecimiento de N'Agustí Franquesa, una exposició d'algunes de les primeres obres de pintura de la distingida compatriota Na Rosa Pelfort, jove artista tot just sortida de l'Escola Baixa i de les classes de Llotja, de Barcelona. Les visites han estat nombroses i les obres favorablement comentades.

— Diumenge tingueren lloc al Reial Collegi de les Escoles Pies una boada en el qual s'expuseren obres que dirigeix l'il·lustrat professor reverend P. Joan Profítos, i en l'actual setmana s'estan efectuant els exàmens dels cursos de Comerç i Ensenyament primari, segons programes que s'han circulat a l'efecte. Feu l'acte el rector del Collegi, reverend P. Pere Mestres, i l'altre professorat per la tasca cultural que realitza l'esmentat centre docent.

Han començat els actes del Novembre que dedica l'Apostolat de l'Oració al Sagrat Cor de Jesús, a la parroquia església de Santa Maria, essent molts els que hi van a oir la paraula docta i penetrant del reverend P. Josep Maria Pijoan, S. J., tota plena de doctrina teològica, tot comentant la carta de Sant Pau als d'Efeso. Causa molt bon efecte que el poble prengui part en les funcions amb cantics adequats.

— L'Ajuntament, en vista d'una comunicació de la Federació Patronal, ha acordat protestar dels trasbals i indefensió que està patint la ciutat de Barcelona i cridar a una assemblea tots els ajuntaments caps de partit de la «província», perquè, si es considera pertinent, s'aixequi la veu collectiva d'indignació davant del Govern central.

Ha estat designat conseller dels Po-mells igualadins el reverend P. Oleguer de Barcelona, persona de bells drets i d'activitat, que no dubtem serà un digne successor del reverend pare Zácaras de Llorenç, i, per tant, un excellent continuador de la benaurada obra, fervorosa i patriòtica, tan arrelada per tots els indrets de Catalunya.

— La Hispano-Colomina ha inaugurat un servei especial d'automòbils d'Igualada a Montserrat, tots els diumenges i dies festius. Es ben d'agrair aquesta proporció que ofereix la susdita empresa, i és de creure que moltes famílies igualadiques ho aprofitaran per anar a passar undi a la poètica muntanya.

— Operacions realitzades per la Sú-cursal de la Caixa de Pensions, durant el passat mes de juny: Cobraments, 474.041,48 pessetes. Pagaments 454.278,30. Llibretes noves, 44.

Urgellet

SEU D'URGELL. — Victima de ràpida malaltia ha mort el conegut i apreciat ciutadà En Francesc Albiñà. El final gaudia de generals simpaties pel seu tracte afable i bondades, com es va demostrar en l'acte de l'enterrament, el qual va constituir una veritable manifestació de condol.

Rebin la vinya, fills i família tota, especialment el nostre bon amic Josep, jutge municipal, l'expressió de la nostra sincera condolència.

— S'ha celebrat un interessant partit de futbol entre el «Balira F. C.» i el «Vich F. C.», guanyant el primer per 3 a 1.

Comença de sentir-se la calor amb alguna tempesta escaldadora. Estem en plena sega, ja un xic tardana, pel temps fresc que fins era venia fent.

L'aplec automobilista de Montalegre

— Montalegre segueixen els preparatius per a celebrar el diumenge 15 de juliol, l'anunciat aplec i benedicció d'automòbils, el qual vindrà a ésser un complement de la festa de Sant Cristòfol, que se celebra anyalment a Barcelona.

Ultra la cooperació del reverend rector de Sant Fost de Capontelles — el qual s'encarregara de pronunciar el panegir del sant —, s'ha obtingut la del venerable poeta En Conrad o'Rourke, el qual ha escrit per a l'esmentada diada uns Goigs dedicats al patró dels automobilistes, que seran repartits a l'acte de la benedicció.

Per a donar major animació a la festa, ha estat contractada la Banda de l'Asil Naval de Barcelona, la qual amenizarà la diada amb les millors composicions del seu repertori.

La comissió organizadora, desitjant deixar establet aquesta festa com una consuetud per als anys vients, espera que els automobilistes barcelonins acudiran a l'Aplec de Montalegre, ajudant així a l'arrelament de l'esmentada commemoració.

Conferència d'En Trias a Badalona

El poble tributa una gran manifestació de simpatia al seu legítim diputat

Anit passada va tenir lloc al Cinema Nou de Badalona la conferència d'En Josep Maria Trias de Bes sobre «Les darreres eleccions i l'actual moment polític». Des del Centre Regionalista fou acompanhada per un nombrós grup de socis i en entrar a l'ampli local del Cinema Nou fou rebut amb una gran ovació posant-se de peu els concurrents.

L'aspecte de la sala no podia esser més imponent. Unes dues mil persones l'omplien de gom a gom. Per les lluites hi havia nombroses dames i damiselles. El públic reunia totes les classes socials de la veïna ciutat, abundant, però, l'element obrer.

En ocupar la presidència, coberta amb la bandera catalana, En Trias fou objecte de noves manifestacions de simpatia, sentint-se crits de «Visca el nostre diputat». Al costat d'En Trias prengueren seient les personalitats més sobresortintes de Badalona representant els diversos segments que integren la coalició catalanista.

Hi havia el reverend patrici i ex-alcalde En Martí Pujol, el president del Centre Regionalista i diputat de la Mancomunitat En Luis Isamat. En Jaume Lleal president del Circó Catòlic, En Jaume Arbós president del Centre Tradicionalista, N'Alfons Sedó president de la Joventut Nacionalista, l'ex-alcalde En Josep Vergés, els ex-regidors senyors Monés, Fonollar, Clares i Solé i Badia, els senyors Barrià, Ribó i altres.

També assistia a la conferència una nodrida representació de Santa Coloma de Gramenet.

En Trias fou objecte de grosses ovacions en diversos passatges de la seva brillant peroració i en acabar la gentila tributa una d'aquestes manifestacions que no donen lloc a dubtes sobre el veritable sentir d'un poble que es redressa per haver-li estat arrabassada la representació que havia depositat en En Trias.

Les ovacions es succeeixen sense interrompre's durant la desfilada de la concorrència que dura bona estona.

Al carrer es renovaren les mostres d'entusiasme, i En Trias fou acompanyat per un molt nombrós estol de concurrents fins al Centre Regionalista, el teatre del qual s'havia complert. Allí En Trias hagué de donar les gràcies a la concorrència que volia saludar-lo novament.

Els comentaris eren unànims en remarcar l'èxit tan grandós com inesperat que havia assolit En Trias a Badalona, i ningú dubitava que després de l'acte d'anit passada no hi hauria conxerà possible contra la voluntat de la ciutat i la resta del districte d'elegir novament per diputat a En Trias de Bes en les proprés eleccions parciales que s'han de convocar a conseqüència de la decisió del Tribunal Suprem, anul·lat l'elecció tan honrosament guanyada.

• • •

Festa de la presentació del conferenciant per En Martí Pujol. En Josep Maria Trias de Bes s'ajexca per a parlar, essent salutat amb una gran ovació.

LES DARRERES ELECCIONS

Comença dient En Trias, que estava festrós de venir a Badalona per què un deure d'agraiment l'hi obligava, per haver-lo investit diputat, agriment que devia, principalment, a les dones de Badalona, les quals van prendre una part molt activa en la lluita, poques vegades tan aterrissada com la darrera, no en la forma descarnada de dur el vot a les urnes, perquè això, a Espanya, soles està reconegut als homes, sinó portant-los a emetre el sufragi, no per la seva persona, sinó per l'ideari que representa.

Havem de tenir fe absoluta en el nostre esdevenidor — alegí — mentre se succeeixin generacions que les dones catalanes les sapiguen educar amb el sentiment patriòtic. Es indubtable que així la nostra nació no pot morir mai.

Han passat tantes de coses des del 19 d'abril, que sentia un viu anhel de posar-me en contacte amb vosaltres. El fet d'haver-me robat l'acta que em vareu donar m'imposava encara més aquest deure d'honor. Gràcies a la votació de Badalona, vaig ésser proclamat diputat electe. En canvi, el mateix dia de l'elecció, vaig saber que a Granollers, uns homes havien estat llancats a la Casa de la Vila, ajudats per la força pública, i que allí mequinaren falsificar les actes.

Vaig anar tot seguit a Granollers, i en arribar-hi, ja estaven reunits; no podia impedir la malifeta que preparaven.

Jo, home de dret, vaig creure que la fe pública d'un notari que avalava els meus certificats d'electo, em donava el triomf indiscutiblement, i vaig restar tranquil. Jo, que mai he deixat de respectar l'adversari, he de declarar que ell esdonava per vençut i que renunciava a la falsificació. Llavors, aquells homes que s'havien compromes a la Casa de la Vila de Granollers, no gosaren dur endavant llur proposat, i en l'acte de l'escrutini de la Junta de Cens delegaren un vei, no un fill de Badalona. (Molt bé. Ovació.) amb l'encàrc de intentar arrebassar la voluntat expressada honoradament pel cos electoral. Aquell home va poder baladrejar davant la Junta; jo vaig poder contestar degudament i vaig ésser proclamat diputat.

I vaig dirigirme a Madrid, esperant la vista de l'acta al Tribunal Suprem. Allí vaig assabentar-me de seguida dels treballs que es feien en contra meu. En honor a Badalona, em cal dir que amb tota escrupulositat, sens màcula, arribaren les actes de Badalona. Vingueren les de Granollers, i dins d'aquell plec, en lloc d'actes, hi havia uns pappers en blanc. Mala tècnica havia tingut la gent del meu adversari, puit havien de saber que els meus certificats de votació em donaven el triomf. Així restava clarament manifestada la responsabilitat criminal en què havien incorregut.

Dins el Tribunal Suprem pesava una forta pressió del Govern contraria a la proclamació dels candidats nacionalistes més significatius, i perdureu la immobilitat. El qui havia d'ésser ponent de l'acta de Granollers el magistrat senyor Lozes, fou jubilat alguns dies abans, perquè sabien que hauria fet justícia. El Govern s'agafà.

El segon ponent fou el magistrat senyor Martínez López, cunyat d'En Villanueva. Confessà que de moment vaig sentir una gran prevenció envers seu, però de seguida vaig saber que es tractava d'una persona honoradíssima. El Suprem dictaminava l'acta de Granollers el darrer dia de les vistes, i vaig saber que el magistrat, en la seva ponència, feia justícia. Així i tot, algú em recomanava de cercar un ex-ministre per a defensar-me, treient-me així el meu caràcter nacionalista. El meu adversari, igual que a Barcelona, tampoc acudia al Suprem, però nomenà per a defensar-lo el comte de Santa Engracia, ministrable. El seu informe, tots el punt de vista de dreit, era ben flac; encanvi, en l'aspecte polític era vergonyós.

Va venir la vista i el magistrat senyor Martínez legí una ponència brillantissima apoiada amb excellents raons de dret. No obstant, el Suprem es decantava per En Torras. El ponent demanava que se'l rebutgués amb arguments, però els magistrats no n'hi posaren cap. Aleshores dos magistrats es descararen a favor del ponent. S'anava a plantejar un conflicte que el president evità, dient que estudiaria el cas.

Era el dia abans de Corpus, i aquesta diada solemne la vaig passar a Madrid plena d'angoixa, no per a mi, sinó per a la ciutat que havia vist vessar sang aquells dies i esperava poder-hi posar pau.

L'endemà de Corpus vingué el dictamen i el president ens hi brindava el ram d'olivera. No hi havia ni vencut ni vencidor. Sembla mentida que uns homes que tenen l'alta missió d'administrar justícia s'ajupin davant una forta pressió política. El dictamen deia que existia una falsedat, però que el Suprem no tenia temps d'estudiar i alegia que sembla no aparèixer clar qui era l'autor de la falsedat.

El magistrat ponent, home honest, amb llàgrimes als ulls i abraçant-me, em deia: «Li han robat una acta. Ara comprenc per què a Catalunya hi ha separatistes.» (Gran ovació.)

Jo us demano un homenatge per aquest home íntegre i pels companys que el secundaren. (Nous aplaudiments.)

Després del que havia passat podia sentir un aplaudiment i dedicar-me exclusivament als meus estudiis, als meus llibres i als meus fills. Però em devia al districte, a la ciutat de Barcelona, a la sang ací vessada. I tinc la seguretat que tornaré a es-

ser elegit diputat, perquè vosaltres ho voteu. (Ovació)

I dono per liquidada la primera part de la conferència.

L'ACTUAL MOMENT POLÍTIC

Tois sabeu que l'anterior Govern va caure per la proposició d'En Cambó, demanant responsabilitats polítiques pel desastre del Marroc. Pujaren els liberals tenint per programa la implantació del protectorat civil al Marroc, les responsabilitats i la reforma constitucional.

Per a Alt Comissari es nomenà el senyor Silvela, el qual es preocupà primer que tot del seu uniforme; vingué la ratxa de destitucions i processaments d'Ajuntaments amb vistes a les eleccions; varem tenir la revolta del terrorisme que mai podrà perdonar al Govern; no podran perdonar-la-hi ni els obrers ni els patrons; vingué l'actuació desprestigiada com del Tribunal Suprem, i en obrir-se les Corts, vaig contemplar aquella trista sessió en la qual fou discutida la qüestió de Barcelona, convencient-me de l'odi racial que inspiren totes les coses de Catalunya.

On és l'accio pacificadora d'En Silvela, qui na entén res del Marroc? Es va valer d'un agent secret, qui n'hi havia d'acord amb els mòrs era funcionari, per a captar dels mòrs un avanç de les tropes a canvi de diners. Però aquests diners no arribaren a lloc i vinguaren les tragiques jornades de Tizzi-Azza, en les quals moriren diversos militars i ciutadans de germans-nostres. Allò hauria estat un segon Annual si no és perquè el terri estranger es deixà anestesiatar per l'heroisme d'En Valenzuela, que mai li agrairan prou.

L'Alba, el cabdill del poder civil, envainà l'espasa i es someté a les exigències dels militars, i avui aquells manen exclusivament al Marroc. Però l'Alba continua al Govern. Sobre la situació de Barcelona recordem les tristes jornades d'En Rovella, que va marxar amb general satisfacció de la ciutat, i amb els mòrs d'escombraries com a arc de triomf. No parlem de la gestió d'En Barber, la qual sembla que ha tingut per epíleg una malaltia dels budells. (Rialles.)

El Govern que no ha resolt aquestes qüestions vol demanar responsabilitats. Gairebé abocats a un pronunciament militar, voi certa arduesa el parlar-ne. Constitucionalment el Congrés ha d'accusar i el Senat ha de fallar. Com pot fallar un Senat que passa per una habilitat del president amb el suplicatori Berenguer. Com pot accusar un Congrés que tots sabem com s'ha format?

Suposem que el Congrés acusa. Els principals, acusats, seran conservadors. Com poden culpar els senadors que es deuen a un pacte amb el Govern? El poble sera beat fins que, cansat de tanta comèdia, que és tragedia, obrirà les portes del vilipendi i deixarà entrat-hi l'aire renovador del carrer. Davant la lletra del general Aguilera o vindrà un pronunciament o no passarà res, com succeix sempre a Espanya. Però podrà parlar-se més del poder civil.

Vingueren les eleccions provincials i a Barcelona triomfa Acció Catalana, le sector que no vol res ni espera de Madrid. Això produsí un fet de transcendència: la retirada d'En Cambó, l'home més eminent del nacionalisme català i un dels millors estadistes d'Europa. L'acte d'En Cambó està justificat per la seva acusada sensibilitat política. En el moment que ha cregut que era un obstacle perquè Catalunya manifestés lliurement la seva voluntat, se'n ha anat a casa seva.

A mi aquesta decisió m'ha afectat molt, perquè era un dels seus seguidors disciplinats. A molts de vosaltres també us haurà dolgit. Però el seu acte ha servit per a abandonar més el nostre ideal que no morira, perquè sempre hi haurà un poble que parlarà català i aspirarà a la seva lluita. (Ovació.)

Per molt que sentim el seu buit, seguim treballant perquè el nostre nacionalisme es incondicionat i, per tant, ens amotinem a les actuacions que exigeixi el nostre poble. (Més aplaudiments.)

Davant la situació d'Espanya hem de servir una gran confiança en els altres mateixos. Al Marroc, l'abril passat, s'hi han gastat 200 milions i enterrat 2.000 morts. No compten els ferits i els malalts de respirar aquells aires impurs. Sembla que es prepara la repetició de la pèrdua del sombre gran imperi espanyol. Espanya ja no té ànima i s'entreix a gratar aquelles terres calentes en les quals tal vegada algun militar somnia un nou imperialisme, però que segurament seran la tomba d'Espanya. (Gran ovació.)

I la qüestió de Catalunya? Es una cobejança innoble que aquí es presenta sempre el terrorisme. Jo em guardarei prou de dir les causes d'això, però els fets tothom els palpa.

Barcelona era una ciutat pacífica. L'any 1888 volgué expandir-se i esser un empori de riquesa i de lluita. La seva gran Exposició inaugurarà una època d'esplendor. Però im-

mediatament sorgí l'anarquisme amb les bombes dels Canvis i del Lloctinent. Va després el triomf del doctor Robert, i tot seguit el seguiran les vagues revolucionàries. Al moviment de Solidaritat de 1907 el succeeix la llarga sèrie de bombes posades pels carabiners, ocasionant víctimes innocents. Vingué l'Assemblea de Parlamentaris i es produí un nou període revolucionari. Quan la gran campanya de Catalunya en pro de la seva autonomia, sorgeixen novament les vagues que provoquen el locau.

Ara havíem deixat les lluites de dreta i esquerra i ens dedicarem a una tasca constructiva. Però esclata novament el terrorisme foraster. Anticatalà. Al català li repugna el terrorisme. Es un obrer que no vol ésser esclavitzat, però quan lluïs ho fa per un ideal, de dreta o esquerra,

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Discurs d'En Poincaré

París, 4. — Avui s'ha commemorat solemnement l'aniversari de l'«Independence Day», inaugurant-se amb aquest motiu el monument erigit en record dels soldats americans que donaren llur vida per la causa de França.

En l'acte, que resultà brillantissim, estigué representat el president de la República, senyor Millerand, i hi assistiren el President del Consell, senyor Poincaré, el representant americà, els mariscals Joffre i Petain i el general Mangin. — Havas.

París, 4. — En un discurs pronunciad amb motiu de la inauguració del monument erigit en honor dels voluntaris americans de la gran guerra, el president del Consell, senyor Poincaré feu constar que tots els francesos s'associen a l'acte que se celebra, per a donar les gràcies i immortalitzar el record de la joventut americana que, voluntàriament, vingué a defensar el territori francès, enviat, augmentant d'aquesta manera la simpatia recíproca que existia entre totes dues nacions, fruit natural de l'ànima d'aquests pobles que no tingueren mai necessitat d'essser influenciat pels poders públics.

El senyor Poincaré recordà el sentiment d'indignació que «experimentaren en agost de 1914, quan s'assabentaren que França havia estat atacada sense motiu per una potència veïna, l'única aspiració de la qual era reduir-la al servitisme.

Després elogia en termes entusiastes el paper exercit pel representant americà, recordant que es mostrà resolt, en el cas que s'arribés a la invasió de la capital, a protegir París i les obres d'art gegudes al geni francès.

La sang vessada pels voluntaris americans, diugué el president del Consell, no ho fou deudades per a la causa de la qual es feren defensors sincerament.

Anaren a les avançades els exploradors, que mostraren a llurs conciudadans el veritable sentit de la guerra, dissipant les boires en què pretenien les calumnies alemanyes en rotolar l'esperit de la Lliure Amèrica, i ara, afegí el senyor Poincaré, que la victòria arribà a costa de tants i tant durs sacrificis, la Humanitat seguirà exceptiva i desconfiada? S'oblidarà la santedat de la causa que alemanys es defensa, la violència inexcusable de l'agressió sofrida per França, la barbarie de la invasió criminal, les desvastacions sistèmiques, els assassinats d'inofensius habitants, el saqueig i incendi de llurs propietats?

S'oblidaran els torrents de sang que regaren el sol de Bèlgica i França, el dolor de les mares i dels orfes, la misèria sofrida per les poblacions obligades a emigrar a milers, després d'haver contribuit a salvar en llur propi país els innocents que van caure a les garras dels esbirros d'Alemanya?

Es podrà posser mirar amb indulgència com Alemanya procura tergiversar els fets i fer seva la victòria que els aliats assoliren, preparar la seva revènia i arruinar els pobles dels territoris dels quals devastaren?

Assistirà el món amb freda serenitat a semblant espectacle d'iniquitat i escàndol?

Si en l'època actual no són necessaris soldats voluntaris en els exercits de la República francesa, si l'esquadre Lafayette ja no ha de caçar en el nostre cel els «taubus» i «Gothas», necessitem sempre voluntaris de la paraula i de la ploma, així com propagandistes de l'accio pacífica en tots els països, on els agents a sou d'Alemanya desnatura-llzen cada dia el nostre pensament.

Els aliats voluntaris, tenen els mateixos drets que els voluntaris de la guerra a la gratitud de França. — Havas.

Anglaterra i la qüestió del Ruhr

Londres, 4. — L'Agència Reuter diu que el vinent Consell setmanal, lord Curzon informarà sobre les Conferències que ha celebrat amb els ambaixadors de França i Bèlgica, per a tractar de la qüestió del Ruhr.

La situació és difícil per a les relacions franco-anglieses.

Les indicacions feites pels ambaixadors de França i Bèlgica, revelen que l'actitud d'ambdós Governos no ha tingut cap modificació, i que per tant persistieren les diferències de criteri que separan els dos Governos en el re-

ferent a la qüestió del Ruhr.

La «Pall Mall Gazette» opina que ja quedan poques espurances de trobar una base comú en què s'assenti l'acció mancomunada respecte d'Alemanya.

Els ministres anglesos prengueren aquest matí importants acords, però el primer ministre i el ministre de Negocis Estrangers, encara estan estudiants la situació per a veure d'arribar a un acord. — Havas.

Congrés eucarístic

París, 4. — Telegrames rebuts de Londres i Quebec diuen que s'ha inaugurat a ambdós països el Congrés eucarístic, trobant-se representats els grecs melkistes i els ritus orientals de Polònia i Txecoslovàquia. — Havas.

El procés Judet

París, 4. — Vista de la causa seguida contra el senyor Judet.

Aulav ha estat dedicada la sessió a oir l'informe del fiscal general.

Aquest, en les seves conclusions, demana que s'apliqui al processat la pena de detenció perpetua. — Havas.

Obreristes contra feixistes

Amsterdam, 4. — La Federació internacional de Transports, ha acordat expulsar del seu si a la Federació italiana de matriculats del mar, fundant-se per això en el fet d'haver entrat aquesta darrera Federació en tractes amb les agrupacions fascistes. — Havas.

La resposta de França a Anglaterra

París, 4. — L'exposició feta per l'ambaixador de França a Londres, marquès de Saint Aulaire, al ministre de Negocios Estrangers britànic, lord Curzon, versà principalment sobre questions d'ordre general.

No constitueix propiament una resposta al questionari, ni en l'esmentada entrevista fou remès cap document.

Sembra que el procediment seguit actualment, consisteix en concretar progressivament el punt de vista francès per a formar així una resposta íntegra al document britànic, permetent, finalment, la fusió dels punts de vista angles i franco-belga.

Si bé Anglaterra, quant els respectius punts de vista es trobin suficientment acurats, desitja una resposta escrita al questionari, no demana fins ara explícitament aquesta resposta, ni en fa una qüestió «síne que non», per als efectes de la continuació de les negociacions.

El Govern angles desitjava primordialment que aquestes converses es portessin a cap amb activitat, amb el fi d'avansar tot el possible el restabliment de la cooperació franco-anglès, així com donar a l'opinió pública de la Gran Bretanya les explicacions que demana, respecte aquest assumpte.

S'assegura que l'ambaixador no ha remès a lord Curzon una nota pròpiament dita, sinó únicament i encara per escrit, algunes explicacions personals. — Havas.

Els turcs a Lausana

Lausana, 5. — El delegat turc, Ismet Paixà, ha dirigit un comunicat als delegats aliats, diant que tenia en compte la declaració feta pels aliats de què s'han de resoldre en una sola sessió totes les qüestions pendentes de resolució. — Havas.

L'exèrcit turc

Constantinoble, 5. — Hi ha la creença de què el Govern d'Angora ha reclamat novament a files les reserves que fa poc foren licenciadess. — Havas.

Vaga de metallúrgics a Berlin

Berlin, 5. — Els delegats dels obrers metallúrgics han rebutjat la nova proposició del ministre del Treball, el qual intervé en aquesta qüestió com a arbitre.

En conseqüència, s'ha acordat anar a la vaga pels obrers del dit ram. — Havas.

El preu de la vida a alemanya

Berlin, 5. — La diferència entre el preu de la vida actual a Berlin i el seu preu a començaments del mes passat, representa una agravació de més cinc per cent. — Havas.

Pius XI i els fets del Ruhr

Berlin, 5. — El Nunç de Sa Santitat ha conferenciat amb el canceller Cuno sobre la recent comunicació pontificia. Es creu que la gestió del Sant Pare ha provocat una saludable reacció en l'opinió pública, d'Alemanya, inclinant al poble a condemnar els atemptats que es cometien al Ruhr.

El Comitè confederal del Sindicat condemna ènergicament els sabotatges i violències practicades a la regió d'ocupació, qualificant-los de criminals. Demana que es detinguin els culpables de tots aquests delictes. — Havas.

Ampliació del port de Brema

Brema, 5. — Amb l'objecte d'engrandir el port, ha estat emès un emprést mitat en dòlars per aquest municipi. — Havas.

Els atemptats al Ruhr

París, 5. — Malgrat publicar en el mateix número una nota clara i terminant facilitada per l'Estat Major de Dusseldorf i no obstant el càstig desmentit que s'havia donat i que féu públic l'Agència Havas insistien alguns periòdics alemanys en afirmar qu'el explosió ocorreguda dissabte passat a Duisburg en un tren que viatjavien soldats belgues amb llicència, no fou resultat d'un atemptat, sinó un fet casut de gut a haver-se incendiat un dipòsit de gas collocat en un dels vagons de tercera.

Cap, doncs, oposar un nou desmentiment més terminant a aquesta recent afiracció que constitueix un flagrant equívoc i una falsificació de la veritat.

No fou cap accident l'ocorregut, sinó un atemptat criminal i un acte de sabotatge, doncs, com es deia en el primer desmentit publicat per l'Agència Havas i que aquesta reitera, fou una bomba el que esclatà, una bomba collocada expressament i l'explosió de la qual motivà la mort de diversos soldats i en ferí quaranta més. — Havas.

Coblença, 5. — Han estat detinguts tres individus als quals, en ésser esccollats, se'ls trobaren uns tubs contenant malinita.

Estan convictos i confessos d'haver pres part en la realització d'alguns actes de sabotatge realitzats últimament. — Havas.

Duisburg, 5. — Han estat detinguts tres individus als quals es creu complicitats en l'atemptat cometut al tren que portava els soldats belgues que viatjavien amb permís. — Havas.

Dusseldorf, 5. — En contra del manifestat per alguns diaris alemanys en dir que les mesures de rigor preses per les autoritats belgues amb motiu de l'atemptat cometut a Duisburg amenaçaven impedir el proveïment de la població, l'Estat Major belga ha declarat que fins el present no ha rebut cap ordre en aquest sentit i que no està interceptada l'entrada dels vagons de queviures.

Ahir entraren 553 vagons de queviures.

Sols al sector belga entraren 94 vagons de llit, 16 de bestiar i set de diferents queviures.

Segueix essent també completaament lliure l'entrada de fusta per a les més, la disminució de la qual deixa els diaris alemanys que parailitzar aviat les explotacions mineres. — Havas.

Els desordres de Whitehaven

Whitehaven, 5. — Els vaguistes extremistes han intentat, encara que inútilment, incendiar alguns edificis públics.

La policia carregà contra ells, produint-se un sagnant combat del qual resultaren 250 ferits, 50 d'ells policials. — Havas.

Les negociacions amb alemanya

Paris, 5. — Segons els periòdics d'aquesta població sembla que el senyor Mackenna ha redactat un projecte de negociacions separades amb Alemanya en cas que fos impossible arribar a un acord entre els aliats sobre aquesta qüestió. — Havas.

Els soviets i Anglaterra

Paris, 5. — L'Agència Reuter diu que fins a la data els soviets no han sol·licitat d'engagement que els reso-

neguis com a Govern de dret. En el cas que no fessin, Anglaterra exigirà previament, sense cap dubte, que els soviets presentessin proves contundents de que efectivament pensen complir les promeses esmentades en la seva última carta. — Havas.

La Cambra francesa i les reparacions alemanyes

Paris, 5. — (Cambra dels Diputats. Continua la discussió del pressupost de despeses reemborsables, tentatius de la paraula l'ex-president de la comissió de Reparacions, senyor Lluís Dubois, el qual rebutja els arguments utilitzats pel canceller Cuno en un discurs fa poc pronunciat a Münster. Diu el senyor Dubois que la totalitat de les remeses efectuades per Alemanya pisa a cinquanta quatre mil milions de marcs or, dels quals, la suma de quaranta tres mil milions correspon a remeses en espècie.

A continuació fa història dels treballs portats a cap per la Comissió de Reparacions. Afegix que segons aquesta, Alemanya hauria fet efectiva, fins el 31 de desembre de 1922, la suma de cinc mil cinc cents vint-i-set milions de marcs or en concepte de remeses en espècie, dels quals cal deduir-ne tres mil milions, que es destinaren al seu proveïment, 1.882 milions 663.000, que es remeteren en metàtic, dels quals cal deduir-ne tres cents noranta dos milions en concepció d'avenc.

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

PREMI DE L'OR

(Preus de compra)

Alfons	128'50	percent
isabel	132'00	•
Unces i mitges unces	128'00	•
Quart d'unça	128'00	•
1 1/16 d'unça	128'00	•
Francs	128'00	•
Dòlars	6'65	•
Lliures	32'50	•

BORSA DE MADRID

100 per interior, comptat

•	fi mes	69'90
•	fi pròxim	60'00
Amortizable 5 per 100 (1920)	572'00	
Arrendataria de Tabacs	245'00	
Stat. Gral. Sucr. - Obligacions	0'00	
•	Ac. preferides	0'00
•	ordinaries	53'00
Francs	0'00	
Lliures	0'00	
Banc Espanyol Rio Plata	585'75	
•	edades hipotecàries	0'00

BORSA DE PARIS

4 per 100 Interior Espanyol

100 Exterior "	626'00

</tbl_r

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA D'AVISOS I NOTÍCIES

Els enemics de Catalunya

L'A B C, en donar compte de la sessió del ple de la Comissió aranzelària del Foment, sessió en la qual parlaren els senyors Sert, Cussó, Bernades, Martí Bech, Bordas, Gual, etc., ho fa sota el següent epígraf, ben significatiu: *Los catalanistas y el arancel.* Es a dir, per a l'A B C, tots els catalans que defensin la riquesa catalana són catalanistes. L'A B C converteix en catalanistes els senyors Cussó i Caralt, tan sols per tal com creu que defensen la producció catalana.

Aquesta confusió de l'A B C és perfectament explicable i inclou una il·lògica profitosa per a tots els catalans, especialment per a aquells catalans que diuen que no són catalanistes i s'ho creuen. A Madrid, amb una malfiança instintiva, no acaben de creure-ho. A Madrid veuen, en tot català, un catalanista. I si és un català que vulgui defensar alguna cosa catalana: cultura, riquesa, dret, idioma, tot seguit hi veuen un separatista.

Hi ha catalans que creuen que la política catalanista pot perjudicar la indústria catalana, que cal fer protestes d'espanyolisme per tal d'assegurar la protecció dels governs a la riquesa catalana. L'experiència quotidiana els demostra llur error. Si defensen la producció catalana, si defensen la riquesa catalana, per a la gent de Madrid ja són catalanistes. I és natural. Si no hi ha cap català que, encara que no vulgui, no es senti en alguns moments de la seva vida radicalment, fonamentalment, essencialment catalanista!

Aquesta concepció i aquesta tècnica de l'enemic hauria d'assenyalar a tots els catalans el camí a seguir, l'únic camí a seguir. I és que tots els catalans que vulguin defensar eficaçment alguna cosa catalana, ideals o interessos, cultura o riquesa, han d'ésse ser cordialment i conscientment catalanistes. Endebades tractaran de defugir-ho o amagar-ho. O actuaran com a destriats de la pàtria catalana, o actuaran de catalanistes. No hi ha la possibilitat d'una abstenció. O traidors o patriotes. I als moments decisius ni tan sols tindran aquesta opció. Necessàriament hauran d'ésse ser catalanistes. Clarament ho ha demostrat la tragèdia ciutadana.

Los catalanistas y el arancel! Per tal com pressenten que la riquesa catalana és una part integrant de Catalunya, a Madrid tots els enemics de la causa catalana parlen contra la protecció aranzelària i creuen que tots els catalans que defensen la producció de la nostra terra són catalanistes. La mateixa concepció separatista tenen d'aquest problema a la redacció de l'A B C que al ministeri de Finances. I així veiem coincidir l'epígraf que posa l'A B C a la ressenya de la reunió del Foment i l'espiritu d'una nota oficiala publicada suara pel ministeri de Finances a Madrid.

Aquesta nota recull els elogis que la revista anglesa *The Economist* fa de l'orientació econòmica dels governs de Madrid. Sembla natural que un ministre de Finances d'Espanya cerqués aquests testimoniatges d'aprovació en la premsa anglesa. Però és molt més natural encara que sigui la premsa estrangera la que elogiï la gestió dels governs anglesos, car aquests governs, perodi a Catalunya, han seguit una política aranzelària ruïnosa per a la producció i el consum, per a la indústria i l'agricultura, i a profit exclusiu de l'estrange.

Es per això que *The Economist* diu:

«Molt falaguera és la perspectiva per a l'any 1923.

El comerç estranger, gràcies als convenis sobre les tarifes aranzelàries, tendeix a restablir-se...

La situació del Banc d'Espanya i els Bancs particulars era molt pròspera, els Bancs i companyies estrangers havien estat eliminats per impostos diferencials, però es preparava un conveni especial que protegís els Bancs anglesos.

El comerç estranger sofria molt per la incertitud en la revisió dels aranzels i l'aranzel de guerra dels set mesos amb França, però el tractat comercial dels tres anys amb Anglaterra, realitzat després de grosses dificultats, i els convenis d'un any amb França, Suïssa i Noruega, prometen algun impuls durant algun temps.

Respecte a les importacions, es desitja donar un gran increment a aquelles mercaderies de procedència anglesa, prometent un gran mercat.»

Es clar que aquesta perspectiva és molt falaguera... per a la indústria britànica. No és, doncs, cosa estranya que *The Economist* felicitzi el govern espanyol. Però la indústria catalana, precisament per això mateix, ha de fer tot el contrari.

Notes oficiales com la publicada pel ministeri de Finances demostren la inconsciència dels governs de Madrid. Demostren també la necessitat de defensar la producció catalana. I expliquen que l'A B C identifiqui el catalanisme amb Catalunya. Car, realment, tot català que no pensi, que no senti, que no actui com a catalanista collabora amb els enemics de Catalunya i treballa contra els seus propis interessos.

Les Idees i les Imatges

EL COR EBOCINAT

Una tercera reflexió adjuntable a les nostres dues reflexions anteriors (1).

Ens ocuparem dels sense-cor, dels cors sencers, dels cors trosejats. Hi ha també els cors esmicolats. Sintetizem i abreujem:

Els cors esbocinats són els cors trosejats, inaprofables. Són els cors descompostos, sens, voluntat. Els cors esdevinguïts pols.

Una pols preciosa, a voltes, i, fins i tot, en algun cas, sagrada, humanalement.

El cor, per exemple, — ben anti-exemplar, tanmateix — del «Pere Gorriols, el pare innenarrablement sacrificat, de la noveta de Balzac, i el cor, sobretot, de nombrosos personatges de les novelles russes.

JOSEP MARIA JUNYOR

(1) *Vegi's LA VEU DE CATALUNYA, dates: 5 i 20 de juny.*

AL DIA

El responsable

(Conte de circumstàncies)

Diu que hi havia una gran casa de comerç que, anys enrera, molts anys enrera, havia tingut sucursals arreu del món; tantes, que quan els dependents de les unes es llueven, a sortida de sol, els de moltes altres se'n anaven al llit, perquè el sol es colgava. La casa, per mala ànima i orgull dels amos, va anar decaient, decadent, tant que a cada bugada, com se sol dir, perdia un llençol...

Ana, la casa matrui, formada per diverses botigues que algunes males arts havien ajuntat d'altres amos, se'n anava per terra. Fa poc temps havia tingut un desastre i ningú en volia la culpa. Els dependents passaven les hores barallant-se...

— La culpa és tava, perquè baixava.

— Es tava, perquè feies el gaudiul. — Tu et preocupaves només de la família.

— I tu.. de la postissa...

— Llengut!

— Tu ets el llengut!

— Si tu no haguessis...

— Si tu haguessis...

Hi havia dies que fins es corría el perill que s'alcessin — i baixessin — les mitges canes: que voleguessin les peces i que els guardians — que anaven sempre armats — en fessin una d'homes.

Anem a dir que en el desastre els guardians hi tenien també molta culpa, tanta o més que els altres, perquè entraven voluntàriament a la casa i, si no els tractaven bé, anant-se'n haurien estat en paus.

L'altre dia l'esçàndol va ésser dels grossos: va sortir tot: fins hi van barrejar la família. Allò semblava el mercat de Cadaf. fills meus, i quins crits, i quins insults, i quins retrats i quins bescanys. Quan més fort era l'esçàndol, va passar un ex-dependent, que hi havia estat pocs mesos, perquè no li agradava el tracte, ni el negocis, i encarant-se amb l'amo, que no sabia el que es feia, anant d'una banda a l'altra. Li va dir:

— Sou vos, qui té la culpa d'això, vos, a qui declarave irresponsable els pares d'aquests dependents — si els vostres pares — sou l'únic responsable. No sou vos qui liagueu la dependència, qui la pagueu, i qui li doneu títols? Doncs sou vos el qui té la culpa del que ha passat, del que passa i del que passarà. Cada un de la vostra família, ha perdut una botiga; per què no canviu de sistema de negocis? Vós sofreu els resultats d'incultura, de la gauduleria i de la vanitat de la dependència.. i de l'esçàndol llargs de dits i bruts de mans. No la trieu vos? Doncs vos sou el responsable del passat. No goseu tirarlos al carrer! Doncs vos sereu el responsable del que demà s'esdevingui. Qui no n'ha d'altres? Qui cerca troba: ajudat, que tajudare, diu el Senyor.

I mireu que els veïns ja n'estan fins al cap d'amunt, de tot el que passa... I podeu tenir un disgust.

Si en lloc d'anar a caceria tot el sant,

i d'entretenir-vos amb festes de coloraines, us outidessiu del neixeu i

ATURA T!

FÉIA dies que teníem sobre la taula un bell volum.

Sobre la seva coberta, en lletres daurades, es llegia: «Butlleti dels Mestres. Any I. Publicació quinzenal del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya. 1922.»

L'hem obert, amb aquella emoció quasi religiosa amb què es toquen les coses que es surten del corrent, i hem resseguit des de la primera a la darrera de les seves pàgines.

Es la tasca d'un any d'aquell *Butlleti*, que cada quinze dies arriba fins al més apartat recó de la nostra Catalunya i porta a aquell solitari que es diu «el Mestre» un xic d'aliment espiritual, un consol, una guia, un acompanyament per trencar la seva soliditud i un batec de l'ànima de Catalunya.

En aquelles pàgines, *dels mestres i pels mestres*, com deia el seu primer número, hi van desfilant els estudis més interessants sobre qüestions de pedagogia moderna, l'exposició de mètodes i d'experimentacions, la ressenya de coses fetes i de coses pensades, l'explicació dels llibres i de les revistes... I tot això amarrat d'amor a Catalunya, tendint, no a fer una Escola, en general, o una Pedagogia inanimada, sinó a crear una Pedagogia catalana, a fer l'Escola de la nostra terra, en la qual, parlant-hi en català, es formin com a veritables catalans els ciutadans de la futura Catalunya.

Això explica la simpatia que desperta aquell volum i la simpatia que desperta tota la tasca — tan complexa i interessant, com poc coneぐda de la generalitat dels catalans — que realitza la nostra Mancomunitat.

Per això avui, nosaltres, sense ànim de fer un estudi del volum a què venim referint-nos, hem volgut assenyalar-ne l'aparició.

I aixecant amb una mà aquest llibre i fent amb l'altra mà senyal al nostre poble que s'aturi i pari atenció, li diem: «Aqui tens un exemple, entre molts, de la tasca pacient, contínua, modesta d'aspecte, però de segura eficàcia, que va portant a cap la Mancomunitat. Es la gota d'aigua que, sense fer soroll, va caient dia darrera dia. Si al principi llisca per la superfície damunt la qual cau, al cap d'un temps ja hi ha fet un replanet per a deturars'hi, i després comença a foradar i penetra, penetra... Com aquesta, són moltes les gotes d'aigua que en altres direccions diverses van caient dia darrera dia. No hi passis tan distret. Adonata-te'n. Aprèn d'estimar-la, aquesta tasca, i d'ajudar-la.»

Els «èxits» del Sr. Sala

Com acaben i com comencen els seus discursos

Completant la informació de «La Vanguardia», quant a les intervencions del senyor Sala en els debats de l'Alta Cambra, podem afegir aquells detalls interessantissims que reproduim de l'extracte oficial de les sessions:

A la sessió del 22 de juny, el discurs del senyor Sala acaba d'aquesta manera:

— Voy a procurar, señor Presidente, terminar en seguida. Si quiere S. S. que termine ahora, lo haré, aunque tengo algo más que decir, porque creo que tocamos un tema... (Los rumores de aprobación impiden oír las palabras finales del orador.)

E señor PRESIDENTE. — Se suspende esta discusión.

A la sessió del 3 de juliol, el discurs del senyor Sala comença d'aquesta manera:

— El señor PRESIDENTE. — Tiene la palabra el señor Sala.

E señor SALA. — Señores senadores, es verdaderamente lamentable... (Hay grandes rumores en la Cámara que impiden oír al orador. — El señor Presidente agita la campanilla, reclamando orden) Es verdaderamente lamentable, repito, que asuntos de tanta importancia como los que vienen involucrados en la interpelación del señor Duran y Ventosa, tengamos que tratarlos en estos momentos de nerviosidad, cuando se requiere toda la serenidad para abordarlos con eficacia.

Contrista el ànim, señores senadores, tratar de cosas que afectan a Catalunya y a Barcelona, porque surge en la mente el tràgic espectacle diari de tants asesinatos, de tants robos, de santos èbrios a mano armada, de tanta sangre vertida en las calles de la ciudad condal, y esto hace, señores senadores.... (En la Cámara hay grandes rumores y el orador interrumpe su discurso y se sienta.)

Municipi

CONCERT NOCTURN DE LA BANDA MUNICIPAL

La Banda municipal donarà el primer concert nocturn de la temporada dissabte vinent, a un quart d'onze en punt del vespre, a la Plaça del Rei, executant el programa següent:

Primer part. — «Cinquena Simfonia, en mi menor», (anomenada del Nou Món), en quatre temps, i instrumentada pel mestre Lamote de Grignon, de Dvorak.

Segona part. — «Parsifal», escena de la «Consagració del Graal», (instrumentació revisada i adaptada pel Mire. Lamote de Grignon).

Política, filferro i naftalina

ANY 1893. En Silvela, en una carta dirigida a En Pidal escribia el següent: «La situació, em sembla, en efecte, perillosa, no pels atemptats i calamitats, que serien les mateixes si haguésseguit, sinó pel risc, que augmenta cada dia, de trobar-se sense partit liberal i sense que existeixi ningú preparat per recollir el Govern.» Per nota a aquesta carta s'expressen els atemptats i calamitats en aquests termes: «El partit governant, trencar-se el peroné En Sagasta, semblava haver-se trencat i en el coixejava amenaçant caure. Melilla havia donat la seva primera tràgica representació del seu drama. A Barcelona, com si n'hagués prou amb el separatisme, l'anarquisme posava un dia dues bombes sota les potes del cavall d'En Martínez Camps i escampava metralla setmanes després sobre els desprevinguts espectadors del Liceu.»

En aquells dies buscaven també solució, i el mateix Silvela entrivia al mateix Pidal: «Una certa significació militar em sembla important pel que el partit conservador haurà de fer en caure liberals». (Carta del 2 d'abril de 1893.)

Any de 1893-any de 1923, trenta anys i les sagetes de la política espanyola resten immòbils en el mateix lloc: Problema de Marroc; qüestió catalana; terrorisme a Barcelona. Aquestes són les calamitats per un partit liberal, que per major contingut porta sempre la cama trencada; aquestes són les calamitats per un partit conservador que mai està preparat per a recollir el Govern. La política espanyola per a aquestes calamitats té sempre el mateix remei: una certa significació militar, que dona vermellos a una política anèmica.

Aquesta trista política espanyola ha passat trenta anys immobilitzada: els mateixos problemes, els mateixos partits, els mateixos somiats remeis; i quan això es medita, es veu clarament que no és cert tot allò de què Espanya sigui un país sense pals, un país mort. La mort té les seves forces recondites i misterioses, la mort silenciosament fa la seva via; i la trista, la decretada política espanyola, no fa cap via, resta immòbil, dissecada, adormida, conservada sota la influència d'aquelles drogues de Mu-sen d'història natural, d'olreta tan singular.

Endormicadora política central, amb fragància de naftalina: aquí el camell dia i nit té la mateixa pota dreta alçada i al metro hi porta sempre el mateix manadet, d'ussera; aquí el gall dindi aixeca usanys eternament la cua aguantada per vergonyós filferro i es mira en l'estany fet de vidre; aquí el lleó, amb ulls de cristall i la llengua pintada de mangra, devora la cabreta que té sempre la mateixa ferida i el queixal posat al mateix lloc i les dues immòbils gotes de sang. Aquí és el lloc dels moviments aturats, del cotó fluix i de l'ànima de ferro que tot ho aguanta. En els museus d'història natural només hi ha una lluita viva: la del petit rosejador, diminut, que no es veu, i la droga, l'art de la química que el destrueix; desgraciad el dia que la droga no produexi els seus efectes; l'animalet rosejador és ràpid; el camell, el gall dindi, el lleó, la cabreta, una petita bufada els torna pals.

MATIAS ROU

frase «que vos fereu resonar en el nostre Congrés espanyol», quan en realitat havia de dir: «que vos fereu resonar dintre la sala del Congrés espanyol».

El nom d'Espanya

Para muchos menesteres desatinados viene invocándose el nombre de España; bajo la supuesta necesidad de su conservación, de su permanencia, de salvar la integridad de su destino, se mutua tanta condición de libertad, se estrecha tanto el área del empuje espontáneo, que podría uno preguntarse si tal España es un armamento que no puede resistir el movimiento y la variación. Pues en nada se hace tan mal uso de aquel nombre (calificandolo de sacratísimo) como en las discordias con los catalanes; ni se exhibe un concepto más tísico de lo que puede ser España como en la refutación del nacionalismo; así se vebracear con angustia en un mar de incoercibles realidades a los naufragos de la ambición españolista, sin otro andero que los restos dispersos de unas ideas y de un sistema agotados, de un fracaso histórico. Y esto siempre, siempre. No pasan los años. Ayer vefamos en el Senado al caudillo (caudillaje precario!) de la familia liberal, abrazarse a las mismas vergüenzas con que viene flotando el unitarismo desde hace tantos lustros. La verdad: nos causa mucha vergüenza. Es preciso que catalanes y no catalanes sepan que no todos los españoles nos dejamos mirar en este conflicto (ni en otro alguno, claro está) por el rasero del marqués de Alhucemas.

Fors compiar, doncs, l'entitat que volem presidir, amb la nostra més franca adhesió i amb la nostra més lluitativa col·laboració a la tasca que va sentantse a cap.

Deu guardi a vostè molts anys.

Sabadell, de juliol de 1923. — P. A.

J. D., el secretari, Josep Elias

Orri, president, Pasqual Salichs.

L'ESTART NACIONALISTA DE TORE-

LLA

Invocadament posarem en el co-

ncial adreçat per aquesta associació.

En Francesc Cambó, la següent

(Del setmanari madrileny «Espanya.»)

Dietari històric

5 de juliol de 1917

ASSEMBLEA DE PARLAMENTARIS CATALANS AL SALÓ NOU DEL CONSISTORI, EN PRO DE L'AUTONOMIA

La constitució de les Junes de Defensa militars va portar a la política espanyola un ajany de renovació, que es congrava en el desig de convocar unes Corts Constituents.

En aquest dia, es convoquen els parlamentaris catalans de tots els partits, a la Sala Consistorial, sota la presidència dels senyors Abadal, Giner de los Ríos i marqués de Mariano. Es llegiren dues proposicions: una, pel que diríem majoria, de l'Assemblea; i l'altra, pels distictes i romanistes. Fou aprovada, per 46 vots, la primera, redactada en aquests termes:

«Els representants en Corts de Catalunya, davant la gravetat i transcendència dels moments actuals, sense mancament de les seves particulars conviccions polítiques, que integralment mantenent, coincideixen en afirmar:

1. Que és voluntat general de Catalunya l'obtenció d'un règim d'autonomia.

2. Que és de gran conveniència per a Espanya transformar l'organització de l'Estat, basant-la en un règim d'autonomies, que adaptant la seva estructura a la realitat de la vida espanyola, augmenti l'ús i la difusió orgànica i faciliti el futur desenvolupament de les seves energies col·lectives.

I en adoptar els següents acords:

Primer. Demanar al Govern la immediata reunión de les Corts perquè les mateixes, en funcions de Constituents, deliberin i resolguin sobre l'organització de l'Estat i l'autonomia dels municipis, i donin solució inmediata al problema militar i als que les circumstancies actuals plantegen amb presa inajornable per a la vida econòmica d'Espanya.

Segon. Comunicar l'anterior acord al Govern, i en cas de no obtenir la immediata convocatoria de les Corts, convadir a tots els senadors i diputats espanyols perquè concorrin a una Assemblea extraordinària, en la qual es deliberi sobre els extremes consignats en l'anterior acord, i qual primera reunión tindrà efecte a aquesta ciutat el dia 19 del corrent.

Cambo, Lerroux, Roug i Bergada, Llosas, Rodés, Zulueta, Nougués i Sedó.

Com en Lerroux preguntés si l'Assemblea estaría disposada a sostener sobre de tot les conclusions votades, en el cas que el Govern es negués a donar satisfacció a les seves peticions, el senyor Abadal va contestar que si, resposta secundada i aplaudida per tots els assembleistes, ja que s'havien retirat els dotze datus i se'n havien retirat els dotze datus i romanistes.

Així els tres presidents es poderen dirigir al cap del Govern, l'Eduard Dato, per a demanar-li el compliment dels acords. Com no s'aconsegueix, va quedar automaticament convocada l'Assemblea de tots els parlamentaris espanyols per al dia 19.

La primera adhesió rebuda fou la del Consell Permanent de la Mancomunitat, a la qual seguiren les Diputacions i Ajuntaments de Catalunya. Foren aquells dies d'intensa emoció política. Per una part, hi havia el desig de llibertat d'un poble; per altra, un Govern, amb tots els prejudicis. En aquestes circumstàncies es celebra l'Assemblea de parlamentaris.

ESPIGO LAIRE

Politiques

CONSTITUCIO DE LA UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA

La Comissió organitzadora de la Unió Socialista de Catalunya, en la reunió que celebra dimarts a la nit local social Carrer Alt de Sant Pere, 27, acorda celebrar diumenge que ve, dia 8, a les quatre de la tarda, l'assemblea pública de constitució d'aquesta entitat.

HOMENATGE A EN PLA I CARRERES

La comissió encarregada de portar a terme l'homenatge que l'Esquerra Catalana dedica al seu consell. En Narcís Pla i Carreras amb motiu del seu triomf en les darreres eleccions de diputats a Corts prega a tots els adherits, i simpatitzants al dit homenatge que destitjan assistir-hi podran dirigir l'homenatge a l'Ateneu Empordanès, carrer del Pi, 11, i a l'estatge social Arribau, 21, fins el dia 12 del corrent.

Escola de separatisme

COMPLINT el deure que el meu càrrec m'imposa, vaig assistir dies enrera a la Junta del Consell Provincial de Foment i fou tanta la indignació que el desenrotllament de l'ordre del dia em produí, que em fou molt fàcil transmetre als altres companys amb sols posar en els petits comentaris que em vaig permetre els tons d'una sinceritat absoluta. Es clar que la por de comprometre el nostre dignissim i benvolgut President, donat el caràcter oficial de la corporació, féu que no poguessin buidar-se en l'acta els conceptes que allí es van emetre, però jo crec de consciència fer-los públics, i amb la responsabilitat de la meva signatura, vos en vull fer present.

En primer terme, el Consell s'assabenta que per la Direcció de Duanes d'aquesta província es cobrava, fins ara, per l'arseniat de sosa, segons la partida 883, cinc pessetes els 100 quilos.... Des que s'ha provat de manera indubitable, com a conseqüència dels treballs fets pel digne director dels Serveis Tècnics de la Mancomunitat de Catalunya, que aquest producte era l'indicat com a insecticida contra el flagell de la llagosta, la Duana, en lloc de considerar-lo com a tal, el cobra com a producte farmacèutic, segons la partida 976, amb 150 pessetes els 100 quilos... Comentaris? Per què?

*Seguidament, i amb ocasió de l'adquisició d'uns exemplars del llibre «La rabassa morta a Catalunya», editat per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, un conseller va recordar que en la Revista del Congrés Internacional de Roma (la qual per sa importància es publica en italià, francès i castellà), fa temps s'obrí una enquesta entre tots els Estats del món sobre la qüestió social agrària, i en arribar a Espanya es féu una ressenya a part per a Catalunya, enaltint els seus contractes jurídics agrícoles, fins al punt de considerar-los admirables i posar-los com a model per a les altres terres del món civilitzat... I aquest record coincidia amb l'apreciació que del nostre contracte de rabassa morta féu el president del Consell de ministres, senyor marqués de Alhucemas, qualificant-lo de *verdadera iniquitat*... Glossar-ho?... A qui fi?*

Tot seguit se'n comunica que hem de proveir la vacant que dins el Consell Superior de Foment va produir la mort d'una alta personalitat agrícola de la nostra terra, i un sens nombre de cartes i de telegrammes, des del Director General d'Agricultura fins al darrer dels consellers, ens coaccionen furiosament amb el nom d'un senyor que, entre altres qualitats, té la d'ésser cunyat d'un senador vitalici i president de la Cambra de Comerç de Madrid, qui sempre hem vist distingir-se en la Junta d'Aranzels i Valoracions per la seva animositat contra els nostres interessos agrícoles. Amb tot això, queda sense representació en aquell alt organisme tot Catalunya, que paga la quarta part de les despeses de l'Estat... Voleu que en parlem, d'això?... I què en treurem, ara?

I, finalment, ve l'apoteosi brillant que l'interessant argument de la comèdia requereix. El Consell «Provincial» de Foment de Barcelona, que tinc l'absoluta seguretat que és el qui millor compleix amb els fins per als quals fou constituït, va editar temps enrera un interessantissim fascicle de vulgarització entre la classe pagesa, intitulat «Plagues del camp i els ocells». En ell es fa un estudi complet dels ocells beneficiosos per a l'agricultura, amb un index, en català, castellà i llatí, de totes aquestes bestioles conegudes al nostre país. Se'n trameteren deu exemplars al Consell Superior de Foment i, quan esperàrem una felicitació entusiàstica de la superioritat, varem rebre un ofici, signat pel president, senyor Ortúñoz, en el qual, entre altres galanies, se'n diu textualment en castellà, perquè no perdi gens ni mica de la seva valor:

QUE LA COMISION PERMANENTE DEL CONSEJO SUPERIOR DE FOMENTO, EN ATENCION A QUE LOS FOLLETOS DE REFERENCIA NO ESTAN REDACTADOS EN ESPAÑOL Y QUE SU REPARTO ENTRE LOS CONSEJEROS NO TENDRIA EFICACIA POR DESCONOCER EL IDIOMA DE LOS MISMOS, ACORDO SE DEVUELVEN A V. E. DICHOS FOLLETOS Y SE LE MANIFIESTE QUE LOS FONDOS DEL ESTADO NO PUEDEN INVERTIRSE EN IMPRESOS QUE NO ESTEN REDACTADOS EN FORMA QUE DEBAN ENTENDERSE POR ESPAÑOLES TODOS...

No els sembla, a l'amic Macià i al jovent d'Acció Catalana, que han de posar sordina a llurs estridències i reprimir llurs impetuositats, mentre des d'allí dalt ja els donen la feina feta? No són del parer que en lloc d'esmercar llur activitat en articles a L'Estat Català i a La Publicidad, a voltes lírics, a voltes catastròfics, farien més propaganda de llurs radicalismes reproduint a primera plana, amb tipus gran, còpies d'ordres del dia com la transcrita, o algun article polític-economic del A B C, de Madrid, o una conferència aranzelària d'En Bergamín?...

CARLES DE FORTUNY

A tots els inscrits se'ls avisara oportunamente per a fer-los remesa del tiquet.

DON JAUME A BARCELONA

En un centre polític s'assegurava que don Jaume de Borbó havia estat cinc dies a Barcelona, marxant ahir dimecres, cap a París.

Un d'aquests dies va dinar a la Ra-

bassada amb algunes personalitats del partit.

ARRIBATS

Abans l'expres de Madrid han arribat el senador senyor marqués de Mariano, el diputat a Corts senyor Girona i l'ex-senador senyor marqués de Vilanova i Geltrú.

La qüestió catalana a les Corts

(Discurs pronunciat a l'Alta Cambra pel senador nacionalista En Lluís Duran i Ventosa el dia 3 de juliol de 1923)

OBJECTE DE LA INTERPELACIÓ

El señor DURAN Y VENTOSA: Señores senadores, había entendido que, después de la contestación que se sirvió dar a mi discurso del día 21, el señor Presidente del Consejo de Ministros, quedaba de hecho llenado el objetivo que había tenido al explicar mi interpellación. Era éste, conforme manifesté, el de rogar al Gobierno una contestación definitiva, clara y precisa, acerca de sus propósitos en cuanto al planteamiento del problema catalán. El señor Presidente del Consejo de ministros dijo, en un tono que no nos permite dudar de su sinceridad, que tenía la resolución firme de plantear ese problema sin prejuzgar — era lógico que desde el alto sitio que ocupa así lo hiciera —, sin prejuzgar el sentido que daría a la reforma que proponía a las Cortes en su día.

Dígame, interinamente, por satisfecho con las explicaciones del señor Presidente del Consejo de ministros y entendí, como sigo entendiendo, que el debate puede darse, hasta cierto punto, como finido o, mejor dicho, como aplazado para la reanudación de las tareas parlamentarias cuando el Gobierno lo juzgue conveniente, en cuyo momento será preciso saber si el Gobierno que ocupe el banco azul, sea éste o sea otro, cumple los ofrecimientos del señor Presidente del Consejo de ministros; y me permito abrigar la esperanza de que cualquiera que sea ese Gobierno, como siempre estará constituido, dentro de las probabilidades de la vida política española, por elementos de la concentración liberal, dará su debido cumplimiento, como digo, a las promesas del señor marqués de Alhucemas, que además de Presidente del Consejo de ministros, tengo entendido que es presidente de la Concentración.

ELS ORADORS QUE HAN INTERVINT EN EL DEBAT

Pero el señor Estadella pronunció en la tarde siguiente un brillantísimo discurso; intervino, contestando al señor Estadella, el señor Presidente del Consejo de ministros; pronunció un discurso en la misma tarde el señor Sala, discurso que ha continuado en la tarde de hoy; y si ahora yo no contestara a los señores senadores que han intervenido en este debate, cuya intervención les agradezco infinito, pudiera parecer una descorestia por mi parte. Por esto, y porque no me duele prender y querer poner en claro algunos puntos que han aparecido, o que se han interpretado, como confusos, en la presentación de nuestros ideales, me he de permitir molestáros los momentos más breves que me sea posible.

En primer lugar, el señor Estadella me permitirá que no le conteste concretamente, porque, en rigor, hizo una exposición desde su punto de vista de la situación del problema catalán, coincidiendo, en líneas generales, con la que tuve el honor de exponer. Pero le agradezco las frases que se sirvió dirigirme.

En cuanto al señor Sala, me he de permitir decirle que le agradezco, ante todo, las palabras que pronunció enalteciendo una memoria para mí sagrada. Para el señor Sala, y para todos los que en ocasiones, para mí muy satisfactorias, aluden al autor de mis días, vaya siempre mi agradecimiento. Cuando se trata de un adversario político decidido como el señor Sala, mi agradecimiento es mayor. Pero después de estas manifestaciones, he de decir al señor Sala que no sé si entiendo bien el juego del sistema parlamentario; quizás me equivoque, pero entiendo que, en lo posible, hemos de evitar las discusiones de minoría a minoría. Aquí ha aparecido el señor Sala un poco dado a ellas en las incriminaciones que nos ha dirigido, viéndole a decir: Vosotros hacéis esto o aquello, y debéis hacer esto o lo de más allá. Pero dentro del juego del sistema parlamentario, en las Cortes, existen diputados y senadores que tienen la representación de diversos matices de opinión. Es natural que no coincidan todas las minorías; algunas veces coinciden todas en su antínterdisección al Gobierno y a la mayoría; otras, ni siquiera esto, sino que alguna minoría simpatiza con la mayoría y con el Gobierno; pero, desde luego, pará-

me que las discusiones han de tener lugar entre el Gobierno que presenta sus puntos de vista y sus proyectos y las minorías que coinciden con ellos o los impugnan; pero las discusiones de monárquicos con republicanos, de tradicionalistas con socialistas, aunque se da muchas veces en las Cortes, me parecen algo fuera de lugar. Aparte de esto, yo tendré mucho gusto en contestar, haciendo algunas ligeras manifestaciones nada más, a las expuestas por el señor Sala al referirme a la minoría nacionalista o regionalista.

EL CONCEPTO DE LA CONSTITUCIONALITAT

En primer lugar, señor Sala, quizás por defecto de expresión de mi parte, me parece que no me entendió S. S. al interpretar mis palabras de la otra tarde diciendo que habíamos rectificado nuestra conducta y que tratábamos de plantear el problema en el terreno constitucional, como si nosotros entráramos en las vías legales. No, señor Sala y señores senadores; creo que en toda discusión que se estable en un Parlamento, no se ha de hablar siquiera de si tiene un punto de vista constitucional. Evidentemente todo lo que se plantea aquí es perfectamente constitucional; no es posible siquiera que se exponga aquí una idea, sea la que sea, por radical, por atrevida que sea, que no se entienda siempre constitucionalmente, puesto que para esto está el Parlamento, que es uno de los órganos de la Constitución. E incidentalmente os diré más, aun cuando con esto contradiga algunas de las opiniones expuestas por el señor Presidente del Consejo de Ministros. Como yo he dicho muchas veces que no soy separatista, no tengo inconveniente en decir al señor Sala y a los señores senadores que incluso constitucionalmente se podía defender el separatismo. Para demostrar esto, os haré una sola observación, y es, que hay un artículo en la Constitución española que dice lo que se ha de hacer para separar de España una parte de su territorio. Luego es evidente que se puede sostener el separatismo constitucionalmente, como dice el señor Sala; pero como, afortunadamente, no se pide esto, no tenemos para qué insistir respecto del particular.

Al decir, señor Sala, «constitucionalmente», me refiero a algo que también lo entiende S. S. al cambiar el calificativo del problema, que, al fin y al cabo, cuando S. S. dice: «Es que este problema no lo quiero llamar catalán, este problema lo quiero llamar español», es porque S. S. entiende también que es un problema de la constitución general de la vida política de España, que es algo más que un problema local, pasajero; que es un problema orgánico. Si S. S. prefiere la palabra «orgánico» en vez de la palabra «constitucional», será lo mismo; quiere decir un problema fundamental.

LA DENUNCIA DEL SEÑOR SALA CONTRA ELS «POMELES DE JOVENTUT»

Con esto solamente quizás contestaría al señor Sala, si no me atreviera a advertirle una cosa, y es que ni aquí ni allí gusta que se hagan denuncias, y al ver a S. S., señor Sala, dirigiéndose al señor ministro de Justicia y Justicia, y diciéndole que si los sacerdotes catalanes dicen esto o lo de más allá... (El señor Sala: He dicho algunos...) — algunos —, y que si unos niños que constituyen unos coros infantiles sustituyen unos versos por otros — cosa que ignora en absoluto —, me parecía, ya que no puedo dudar de la buena fe del señor Sala, que a S. S. le han engañado, porque no comprendo cómo en unos versos se puedan sustituir unas palabras por otras, puesto que será muy raro que luego riman de la misma manera. Me parece que debe haber exageración en lo que dice el señor Sala; pero, de todos modos, creo que no es este el lugar adecuado para hacer denuncias; me parece que cuando tantas otras cosas hay más graves para denunciar en España, venir con la minúcia de si un sacerdote dice esto o lo de más allá, es impropio de un Parlamento. Y no te toca — mal el señor Sala.

Y vamos, señores, a lo principal de lo que tenía que decir en el día de hoy.

NACIONALISME I REGIONALISME

El señor Presidente del Consejo de Ministros, en la tarde del día 22, y el señor Sala también, en el día de hoy, han venido a desear, a buscar una explicación de algo que yo comprendo, señores senadores, que a vosotros os llame la atención y que deséis una aclaración respecto de este particular. Se dice: «Vosotros unas veces os llamáis nacionalistas; otras regionalistas, y, además — decía el señor Presidente del Consejo de Ministros —, otras veces autonomistas, independentistas y muchos más...». Y con tantos «ismos» nosotros nos perdemos. Algo así vino a decir el señor Presidente del Consejo de Ministros. Y ahora yo no quisiera molestarlos, porque digo el otro día, y lo repito en el día de hoy, que entiendo que es cosa completamente distinta un Parlamento de un Ateneo o de una Academia; pero si os interesa que pongamos en claro estos conceptos de regionalismo y nacionalismo, necesitaré que explique detenidamente algo de lo que entendemos nosotros por una y otra palabra. Por eso os digo: si os cansáis, si os molesto, yo no tengo especial interés en decirlo. (El señor Picavea: Absolutamente necesario). Si creéis que es conveniente que ponga estos conceptos en claro... (El señor Picavea: Absolutamente necesario; no lo digo por mí, sino que, por lo que he observado en el ambiente de la Cámara, me parece absolutamente necesario, porque hay falta de información. Por eso, sin duda, a S. S. les han oido con tanta hostilidad muchas gentes llamándose liberales.) Muchas gracias. Y yo explicaré, tan brevemente como sea posible, el concepto de estas dos palabras.

DEFINICIO DE LA NACIÓ

He de empezar por deciros, señores senadores, que no ahora, sino veinticinco años atrás — lo que demuestra que ya no soy joven —, ya dije referente a las palabras regionalismo y nacionalismo algo que es como lo que los ingleses llaman «smoke and noise», humo y ruido. No se ha de dar a las palabras más importancia de la que realmente tienen. La palabra ha de ser la expresión de una idea; pero muchas veces una misma palabra tiene sentidos diversos, y palabras que se parecen a otras, en un idioma distinto tienen una significación completamente diferente; y esto suele suceder en las palabras «nacionalismo» y «regionalismo», que no son palabras exclusivas del léxico político español, sino que son palabras del léxico político europeo. Ahora bien, la palabra «región», de la que deriva la palabra «regionalismo», es propiamente un vocablo geográfico; en realidad, «región» no es sino un término de Geografía. En cambio, la palabra «nación» es un término esencialmente político. ¿Qué es una nación? preguntaba el señor Presidente del Consejo de Ministros. Para mí, una nación es la entidad real, constituida por un pueblo que vive asentado históricamente en un determinado territorio y que tiene características propias en el orden religioso, en el orden étnico, en el orden lingüístico, en el orden jurídico, en el orden político, en el orden cultural, y que tiene para la afirmación de su personalidad un sentido y un espíritu propio que en la esfera del sentimiento se traduce por el sentimiento de la patria. Esto es para mí una nacionalidad. Autoridades hay en esta Cámara, profesores ilustres de Derecho político que pueden tener del concepto de la nación otro distinto del que tengo el honor de exponeros. Creo, no obstante, que éste es el concepto definitivo y que todos los elementos que he tenido el honor de exponer son los que necesariamente se habrán de encontrar siempre en toda nación o nacionalidad.

Ahora bien: el problema capital que se plantea en todas estas discusiones, el problema que no se ha dicho aquí en forma tan precisa, tan categórica como lo voy a plantear ahora, es el de decir: Es Cataluña una nación o es que la nación es España? Esta es todo el problema. Y a esto creo que todos damos una

importancia (vosotros y nosotros) excesiva.

NACIÓ I ESTAT

Permitidme que os lo exponga: yo dispensadme la primera persona, naturalmente, si soy nacionalista, y he profesado toda mi vida estas ideas; creo que Cataluña constituye una nacionalidad. Pero ¿es que no me puedo equivocar yo? Es que no podéis equivocaros vosotros al creer que España es la que constituye una sola nacionalidad. Quién ha de determinar esto, señores senadores? Este problema, quien lo ha de determinar no es ni la voluntad de los señadres, ni la de los diputados, ni siquiera la de dos ciudadanos españoles. Ah! Esto será la Historia la que en su día lo determinará. Es que Cataluña tiene realmente todas las características de una nación y, por consiguiente, los derechos inherentes a la nación. Esto, como digo, la Historia lo determinará, como la Historia lo ha determinado en este conjunto de Estados nacionales que se han creado a raíz de la gran catástrofe de la guerra europea. Pero ¿es que esto tiene tanta importancia para que ni mis compañeros y correligionarios de allí, ni vosotros, los que con diversidad absoluta de criterio conmigo, me escucháis en estos momentos, hayamos de hacer por esto insoluble una cuestión? No; y os diré por qué no. Son dos conceptos completamente distintos el de Estado y el de Nación; pero la nación existe a despecho de nuestra voluntad; la nación existirá porque la Historia la habrá creado de una serie de generaciones que han dado lugar a su vida, y la nación existirá aunque todos dijéramos que no existía.

En cambio, el Estado si que depende de nuestra voluntad, de la voluntad de los ciudadanos, y de lo que debemos preocuparnos es de dar al Estado una forma orgánica que pude adaptarse así a la existencia de la Nación con todos sus caracteres, como nosotros pretendemos, o a una variedad nacional, como vosotros podéis creer que existe sólo en Cataluña. Porque ¿es que un Estado ha de existir necesariamente siempre igual? Un Estado puede estar constituido por una confederación de Estados, que es lo que el señor Presidente del Consejo de Ministros se negaba en absoluto a discutir, o puede ser un Estado compuesto de diversas variedades nacionales, o sea, un Estado representativo de una nacionalidad que no sea homogénea, sino que sea heterogénea, y dentro de la cual exista diversidad de matices nacionales.

Demos al Estado una fórmula dentro de la cual quieran todas estas variedades, y tendremos resuelto el problema; pero si nos empeñamos en discutir una cosa tan eminentemente espiritual, más que espiritual tan eminentemente sentimental, como es la de la Nación, que quiere decir Patria, os empeñareis en una cosa, los catalanistas nos empanaremos en otra completamente distinta, y no será posible esta fórmula de armonía por la cual abogamos todos, y creyendo que todos sinceramente.

Pongamos un poco de buena voluntad; entiendámonos en el terreno de los principios, y el problema no tiene dificultad de ninguna clase.

Yo deseaba simplemente haceros esta exposición doctrinal, porque creo que esto es fundamental. Yo deseaba que, no nosotros los catalanistas, los nacionalistas, los ultranacionalistas — que yo no he de renegar de que lo sea — nos empeñáramos en sostener por encima de todo la palabra nacionalismo, ni vosotros os empeñáis en no dar determinadas concesiones porque vaya en vuelto en ellas el concepto del Estado nacional.

LA FÓRMULA DE LA SOLUCIÓN

Ahora bien: dentro de esto cabe una matización completamente varia, riquísima, y esto es lo que esperamos que diga el señor Presidente del Consejo de Ministros, en representación del Gobierno, el día que nos concrete una fórmula, sea la que sea, porque yo, señor Sala, no he pedido una fórmula determinada.

Creo que no tengo el derecho de pedirla; ni como senador tengo el derecho de exigirle al señor presidente

del Consejo de ministros que edifique su concepto, ni como representante de Cataluña puedo arrogarme la representación de mis paisanos, aunque sean mis electores, para decir que acepto ésta o la otra fórmula; porque, por mucha que sea nuestra influencia — que no es tanta como supone S. S., señor Sala —, nosotros hemos de contar con la opinión de allí, y en su día, cuando todo esto se discuta, veremos si se puede encontrar una fórmula que satisfaga a los unos y a los otros; y para ese día, cuando sea (siento no éste el señor presidente del Consejo de ministros, pero dignísimos compañeros suyos de Gobierno me están escuchando en estos momentos), yo me he de permitir hacer una observación. Dijo el señor presidente del Consejo: «Es que, exceptuando los elementos de la Unión Monárquica Nacional y los republicanos, parece que todos los demás en Cataluña, todos los demás, coinciden, y todos son correligionarios.» (Ah! señor presidente del Consejo de ministros y señores del Gobierno, es que me parece que se equivoca el señor presidente del Consejo de ministros; es que para ciertas cosas no son solamente todos los demás partidos de Cataluña sino que incluso la Unión Monárquica Nacional e incluso el partido republicano radical, que el al que supongo se refiere el señor presidente del Consejo de ministros, todos coincidirían cuando se tratará de asunto que afecta de una manera precisa y categórica a los intereses y a la espiritualidad de Cataluña. Y esto obedece a que nuestro movimiento no es un movimiento político al la antigua usanza, no es que sean varios partidos i cada cual tenga su idealidad, y luego coincidan en determinados puntos; no. Es que todos, absolutamente todos los catalanes, todos, tenemos una identidad común y luego estos matices en la busca de diferentes procedimientos para llegar a la realización de este ideal. Por esto a veces oímos, y decís: «Pero ¿cómo es posible que los liberales monárquicos, los conservadores, los tradicionales y los republicanos, coincidan todos pidiendo la autonomía de Cataluña?» Os parece muy extraño, y es lógico; porque lo que ocurre es que es un pueblo en marcha; más que diversos partidos, es todo un pueblo que marcha en una orientación determinada, y nosotros os pedimos, simplemente, que abriais un cauce para que esta orientación pueda llevar a algo beneficioso para todos.

LA SOLIDARITAT DE TOTS ELS CATALANS

No os pedimos más que eso, y por eso — aunque yo, naturalmente, no puedo arrogarme la representación de todos estos matices del pensamiento catalán — tengo la seguridad de que en determinados momentos de la vida de Cataluña, por ejemplo, si se llegara a determinadas medidas de represión i violencia que no fueran perfectamente justificadas, todos unidos, incluso esos partidos, llegarían a constituir una nueva solidaridad, que por algo existió la Solidaridad catalana, que no fué más que la unión de todos los partidos en un movimiento común con la agravante de que en la Solidaridad de hace diez o diez y seis años el partido republicano se separó, se dividió y ahora incluso ese partido, que el señor presidente del Consejo de ministros nos presentaba como el único partido contrario a las aspiraciones catalanas, el partido del señor Lerroux, no solamente tiene aquí un senador, que yo no sé si pertenece propiamente a ese partido... (El señor Estadella: Procedo de él y soy altamente simpatizante), no tiene un senador, digo, que ya esté el otro día el tono en que se expresaba, sino que el estatuto redactado en oposición a la Comisión parlamentaria propuesta por el señor conde de Romanones fué suscrito por todos los partidos catalanes, y a la cabeza de aquellas firmas figura la de don Alejandro Lerroux. De modo que me pareció perfectamente injustificado el oponerse a todos los demás partidos catalanes, como hacía el señor presidente del Consejo de ministros, cuando

dos se viven en momentos determinados de nuestra vida.

En cuanto a la Unión Monárquica Nacional naturalmente que parecería una impertinencia que yo hablara de ella estando aquí su dignísimo representante el señor Sala; pero para que veáis que cuando se trata de cosas catalanas hasta rascarse un poco la epidermis y el catalán sale siempre el mismo señor Sala ha tenido que venir aquí a encarnarse con el señor presidente del Consejo de ministros en defensa de los catalanes, por lo que se sirvió decir el otro día, atribuyéndole cierta culpabilidad por la pérdida de las colonias. Y ha sido el señor Sala, a pesar de ser representante de la Unión Monárquica Nacional, el que ha dicho al señor presidente del Consejo de ministros: «En a los catalanes no les toquemos». En cuanto a cosas políticas, todo lo que queréis, pero en cuanto a cuestiones económicas, todos venimos aquí a defenderos. Y otras ocasiones, seguramente, se presentarán en que, a pesar de que por cuestiones a veces personales, por cuestiones locales, por apreciaciones distintas del problema catalán, por mil detalles de la vida política que de continuo surgen, tengamos que estar en contra los señores de la Unión Monárquica Nacional y nosotros los nacionals, en muchísimas ocasiones verás cómo si se atacaran en cierta manera los intereses, las instituciones fundamentales de Cataluña, todos juntos estaríamos en contra del Gobierno.

NECESSITAT D'UNA POTENCIA DEL GOVERN

Y como me proponía abreviar todo lo posible esta discusión, solamente de adherirme al ruego del señor Sala de que, si fuera posible, se concretara, en el día de hoy o en otro cualesquier, la forma en que el Gobierno deseaba plantear esta cuestión. El señor presidente del Consejo de ministros no dijo concretamente cómo lo haría; es posible que otras preocupaciones muy graves del Gobierno le hayan impedido consultar a sus compañeros y decidir nada acerca de este particular; pero hemos de insistir en nuestro ruego de que en una forma o en otra se afirme nuevamente la seguridad de que el problema se plantea, porque tenemos el triste recuerdo de que muchas veces las promesas de los Gobiernos son promesas vanas. Son tantas las promesas que se hacen desde el banco que dignamente ocupáis y que luego desaparecen como si fueran escritas en el agua! Mas todavía: no solamente las promesas que aparecen en los discursos que se publican en el «Diario de las Sesiones», sino las promesas que aparecen en el «Diario de las Sesiones», en la parte ya legislativa, quedan incumplidas. Yo recuerdo un artículo de la ley Municipal, por ejemplo, que dice que inmediatamente se promulgará una ley estableciendo un régimen municipal para las poblaciones de más de 100.000 habitantes. La ley municipal, si no recuerdo mal, debe de ser del año 77; desde entonces ha vivido bastante en España, y, no obstante, esta ley no ha venido. Una ley muy reciente, en la Electoral, dice que se procederá en término brevísimo a una nueva división electoral de España, y la estamos esperando hace diez y seis o veintidós. El Código civil dice en un artículo adicional: «Cada diez años se modificará el Código civil»; pues se publicó en 1888, ha pasado una treintena de años y esto no se ha cumplido.

AL COMPLIR LA PARAULA DONADA

No extrañeis, por consiguiente, errores del Gobierno, que miremos, no con desconfianza, vuestras intenciones, pero si con recelo el cumplimiento de estas palabras vuestras; que creímos con cierto recelo lo que iba a ocurrir. Pero si Dios no se moleste por medio, dentro de unos meses haremos de vernos otra vez, señores del Gobierno, y sería muy deseo para todos que nosotros tuviésemos que recordaros un ofrecimiento hecho y que vosotros tuvierais que dar una excusa para demostrar que qué habíais temido que dejar esas promesas incumplidas. Deseando que todo esto no se realice, yo me siento, sin tener más que añadir; i si el señor presidente cree que esta interpelación ha quedado terminada, cuando menos el señor presidente, o los señores ministros, tengan la bondad de transmitir al señor presidente del Consejo de ministros nuestro deseo de que en el término más breve posible sepamos una manera precisa en qué forma tiene que plantear la cuestión catalana.

LA INTERVENCIÓ DEL SEÑOR PICAVEA. — UN MOMENT D'EFUSIÓ

El Sr. DURAN Y VENTOSA: Muy pocas palabras, señor presidente. Faltaria a mi deber, sobre todo a lo que me dicta mi corazón, si no empezara por dar las gracias más expresivas al Sr. Picavea por las palabras que ha pronunciado; sobre todo, por el tono de efusión con que S. S. se ha producido. (El Sr. Picavea. El único mérito que tengo.)

Señor Picavea y señores senadores, cuando nosotros hablamos de que deseáramos un momento de efusión y que creímos que es el único que podría salvar a todos, a España y a Cataluña — ponerlas juntas o separadas, antes o después, como queráis —, lo que deseámos, simplemente, es que esto que ha dicho el Sr. Picavea, saliera del corazón de los señores senadores de aquí y de los diputados de allí, porque palabras de éstas, una efusión como la que en estos momentos ha tenido el Sr. Picavea, es quizá lo único — lo digo con sinceridad — que podrá salvar a España. Cuando una vez, al menos, oímos palabras de efusión de sentimiento, sinceras, cariñosas, salidas del corazón, las hemos de recibir con verdadero Júbilo. Lo único que deseáramos, repito, es que estas palabras tuvieran eco en el corazón de los demás señores Senadores y diputados. Y no por parte de los vascongados, que no tengo ninguna duda, aunque S. S. hablaba en nombre propio, que respondería al sentimiento de todos los vascongados, sino que salieran del corazón y de los labios de los senadores de todas las regiones de España y en un poco más o en un poco menos — que no se trata precisamente aquí de un regateo —, creo que podríamos hacer una obra común, no en las palabras, sino en la realidad.

L'ACTITUD DEL SEÑOR CHAPÍA PRIETA

Y dichas estas palabras de agrado, al Sr. Picavea y pensando que, probablemente, volveremos a encontrarnos, porque un día u otro se volverá a discutir este asunto. (El señor Picavea: Tendré mucho gusto en ello.) Muchas gracias. Decía que al lado de estas palabras de entusiasmo y satisfacción, siento tener que decir al señor ministro del Trabajo, agradeciéndole la cortesía que ha tenido al hablar en nombre del Gobierno, ya que no estaba presente el señor presidente del Consejo de ministros, que me han producido las palabras pronunciadas por S. S. un hondo sentimiento, una verdadera decepción, no por lo que decía S. S. de sí se puede o no hablar de nacionalismo — que yo ha contestado, mejor que yo pudiera hacerlo y con mayor imparcialidad, el Sr. Picavea —, aunque me parezca y me haya parecido siempre que, sobre todos en labios de un ministro liberal, poner cortapisas a las ideas para la discusión, es una cosa impropia, absolutamente inopentina. (El Sr. Sala pide la palabra), pero S. S., que tiene profesión de liberal, creerá que lo puede hacer así y no lo discutimos. Mas no es esto lo que me interesa.

LA INACIÓ DEL GOVERN

Estamos aquí una minoría o varias minorías planteando una cuestión al Gobierno y pudimos interpretar las palabras del señor presidente del Consejo de ministros en el sentido de que se trataba de una promesa eficaz, de una palabra con intento de cumplirla y tal como lo ha dicho ahora el señor ministro del Trabajo parece desprendernos que si se puede se hará, y si no, no se hará. ¡Ah! señor ministro del Trabajo, señores que componéis el Gobierno de S. M., pero ¿cómo podéis venir a decir aquí que es que no tenéis tiempo para ocuparos de estas cosas? ¡Cómo es posible decir este, cuando un problema es grave, candente, urgente y peligroso? Y, sobre todo, señores ministros, ¿es que no recordáis lo que sé, es que no leéis las Ordenes del día de las Cortes? ¡Es que no tenéis presente que vosotros estáis formando parte del sistema parlamentario, que vivimos en un régimen parlamentario y que un régimen parlamentario no quiere decir, simplemente, que nos entretegamos aquí haciendo discursos? Un sistema parlamentario quiere decir algo más; quiere decir que hay unos señores que representan al Rey y que proponen al país, por medio de sus representantes legítimos, las reformas que se tienen que hacer. Pues si vosotros representáis eso, ¿cómo es posible que nos tratéis de esta manera, diciendo que no tenéis tiempo para nada, cuando en la Orden del día figura esta interpelación como un relleno, porque de otra manera tendría que cerrarse esta Casa porque no se tendría nada que hacer! ¡Es posible esto? ¡Es que no leéis vosotros la Or-

den del día? (El señor ministro del Trabajo: Eso no es exacto. Si es exacto, señor ministro del Trabajo, es exacto que no hay ningún proyecto de ley a la disposición de la Cámara para que los señores senadores puedan entretenérse sus ocios. (El señor ministro del Trabajo: Le repito que no es exacto). Señor ministro, hay unas proposiciones de iniciativa de varios señores senadores proponiendo unas vides. (El señor ministro del Trabajo: Y un proyecto del Trabajo). Y un proyecto del Trabajo? (El Sr. Royo Villanova (D. Antonio): Sobre emigración. — El señor ministro del Trabajo: Y antes que acabe la semana habrá varios.) Decía el señor ministro del Trabajo: (El Sr. Royo Villanova (D. Antonio): Es que no estuvo S. S. el viernes. — El señor ministro del Trabajo: Diga S. S., porque toma el tono del abogado que pregunta al testigo; digo S. S. para contestarle.) Nada de eso, señor ministro del Trabajo: S. S. sabe cuánto le aprecio personalmente, y jamás me arrogaría representación de fiscal. Es posible que se haya leído un proyecto. (El señor ministro del Trabajo: Tan posible. — El señor Royo Villanova (D. Antonio): como no estaba S. S. no oyó su lectura y no tiene nada de particular.) Es posible que se haya leído otro hoy; pero ¿están pendientes de discusión en el Senado? Están pendientes de dictamen de la Comisión. ¡Ah! Y un Gobierno que está constituido desde el mes de diciembre del año pasado, ¿no ha tenido tiempo en seis meses más que para que uno de los nueve o diez ministros tenga una iniciativa y la traduzca en un proyecto de ley? Habéis tenido tiempo para enumerar tantas otras cosas en el Mensaje, y cuando habéis de traducirlas en proyectos de ley, resulta que no tenéis nada que decir, que no habéis podido concretar un pensamiento en seis meses. ¡Cómo es esto posible?

Hace mucho tiempo que, desgraciadamente, las Cortes españolas casi no se ocupaban más que de suplementos de crédito y de aumentar los sueldos a fulano y a zulano; pero señores, ¿es que en España está todo hecho? (Es que entendemos que está todo echo?) Esto lo dice el Gobierno de la concentración liberal que se presenta con carácter reformador, porque los gobiernos anteriores no se habían preocupado de esta gran transformación de la vida pública de España! Y, para qué? ¡Para un proyecto de ley de emigración! Señor ministro, cuando venga este proyecto, si es necesario, lo examinaremos, si tenemos algo que decir, lo diremos, y si no, no diremos nada, como hemos hecho en el proyecto del señor ministro de Gracia y Justicia sobre tenencia indebida de armas cortas; no tenemos nada que decir y lo dejamos pasar, como hicieron casi todos los señores senadores. Yo le estimo completamente inútil; pero no importa, no hemos querido ponerle ninguna cortapisa.

LA INICIÒ DEL GOVERN PRO-BURIA CONSEQUÈNCIES GRAVÍS SIMES

Ahora bien, cuando tenemos un Parlamento tan débil, tan bien dispuesto; cuando los señores senadores no os dan más que facilidades, sostener que sois vosotros los que estáis tan ocupados que no podéis hacer nada, esto no es admisible, señor ministro. (El señor ministro del Trabajo: No he dicho tal cosa). Comprendo que un proyecto de la naturaleza del que se pide en este momento, no es, simplemente, de la iniciativa de un ministro, ha de ser acuerdo de un Gobierno y, por consiguiente, necesitará la reunión de un Consejo de ministros, quizás. (El Sr. Royo Villanova (D. Antonio): Si S. S. lo ha dicho, ha hablado de si en octubre habrá este Gobierno u otro). Evidentemente, porque lo que deseábamos nosotros, y no pedímos cosa extraordinaria, es que nos hubieran dicho: En cuanto se abran las Cortes, en una forma o en otra, con la orientación que nosotros consideramos necesaria, vendrá una ponencia del Gobierno; pero decírnos que ni siquiera durante el verano (que podéis prorrogar indefinidamente, porque el verano político no se ajusta estrictamente al verano solar) puede comprometerse el Gobierno a examinar este problema, permitame que se lo diga, señor ministro del Trabajo y demás señores ministros: esto, necesariamente, ha de producir una decepción; nos la ha producido a nosotros, no dudo que se la ha producido también a los señores Sala y Picavea y que la producirá a todos. El único medio que existe para que esta decepción no tenga los caracteres gravísimos y las consecuencias perjudiciales que puede tener, es que, a pesar de nuestra desconfianza, venga el proyecto de ley en cuanto se reanuden las sesiones de Cortes,

que aquella nova data de celebració de l'Exposició permetrà començades d'aquell mateix moment una intensa actuació de propaganda i desenrotillar a la tardor un variadissim programa de fests que està en estudi i que haurà de contribuir poderosament a l'affluència de públic.

Generalitat

L'ESCOLA D'INFERMERES

En el V Congrés de Metges de Lengua Catalana, celebrat a Lleida, l'Exposició de treballs realitzats per les alumnes de l'Escola d'Infermeres auxiliars de Medicina de la Mancomunitat de Catalunya, ha estat distingida amb diploma d'honor.

COMISSIÓ PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumpcs:

Recurs d'alçada interposat per En Josep Viader Bruguera contra l'acord de l'Ajuntament de Sant Feliu de Codines del 26 d'abril de 1922, destituït-lo del càrrec de secretari d'aquella corporació.

Exemptió de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament d'aquesta ciutat per a la construcció de 75 armaris metàl·lics, on el personal destinat a la desinfeció pugui guardar les seves robes sense cap perill de contagi per al personal restant.

Exemptió de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament d'aquesta capital per a la impremta de 9.762 fulles de cupons per afegeix als títuls del Deute municipal de l'Interior, emissió del primer de maig de 1923.

Exemptió de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament d'aquesta capital per a realitzar determinades obres a la plaça de Pep Ventura, pel tipus de 11.347,43 essets.

Exemptió de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament d'aquesta capital per a fer obres de reparació en la màquina d'aplanar número 2, la qual ha quedat inservible per a l'ús a que estava destinada.

Exemptió de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat per a l'adquisició i instal·ació d'una bescúria pública.

Exemptió de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament de Sant Esteve de Castella, per a la formació del pla laquimètric de la població.

Aquest matí s'ha reunit el Consell Permanent de la Mancomunitat, sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch.

El president, en rebre els periodistes, els hi ha dit que el Consell havia estat dedicat per complet al despatx d'assumptes de tramit.

Ha preguntat un reporter al senyor Puig i Cadafalch si de la seva entrevista amb el senyor Portela se'n podia donar alguna referència.

El president ha contestat que aquella visita va esser la usual cortesia, i que, per tant, no oferia cap particularitat.

En virtut d'un acord del Consell Permanent, en sessió del dia 27 de juny propassat, resten exposats al públic, al Departament d'Intervenció general, fins a la reunió de l'Assemblea, els comptes de Pressupostos i de Caixa de la Mancomunitat de Catalunya, corresponents a l'any econòmic de 1922-23, junt amb els documents que els integren, rendits respectivament pel senyor president ordenador de Pagaments i el caixer de la Mancomunitat.

Exposició Internacional del Moble

Així tingué lloc a les Oficines de l'Exposició de Barcelona una magna reunió dels senyors expositors inscrits a l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interior.

L'acte fou presidit pel Comissari de l'Exposició, senyor Joan Pich i Pon, havent-hi concorregut, ultra els membres del Comitè Executiu, la quasi totalitat dels expositors de Barcelona i nombroses representacions d'altres localitats d'Espanya i de l'estrange.

El senyor Pich feu observar que el retard imposat a la inauguració de l'Exposició per la anormalitat de les circumstàncies havia pogut ésser profitat de tal manera que en el mes de setembre pròxim el certamen podria ésser meravellosament enriquit amb importants col·leccions que s'han obtingut de particulars de Barcelona, Madrid i Balears, les quals compleiran d'una manera considerable la valua històrica i artística de l'Exposició.

Demés, aquesta nova data d'inauguració permetrà als organitzadors complir la representació de la Secció Francesa que desitja inaugurar-la el 15 de setembre.

Explica així mateix el senyor Pich

que aquella nova data de celebració de l'Exposició permetrà començades d'aquell mateix moment una intensa actuació de propaganda i desenrotillar a la tardor un variadissim programa de fests que està en estudi i que haurà de contribuir poderosament a l'affluència de públic.

Tenim el senyor Pich i el seu discurs evocant co que ha d'ésser aquest primer fruit de l'Exposició de Barcelona, testimoni esplèndid del vigor inestimable de la ciutat, manifestant el seu anhel que l'entusiasme i l'optimisme de tots no decaigui ara com no ha decaigut mai, per a dur a bon final una demostració més del que val i significa la fe dels barcelonins en els altis desíns de la ciutat.

El parlament del senyor Pich fou acollit per tota l'Assemblea amb fermes manifestacions d'adhesió i entusiasme, que critallitzaren eloquientment en les paraules que a continuació pronunciaren els expositors senyors D'Assoy, Aymat i Pallejà, d'accord amb co que havia estat exposat pel senyor Comissari.

S'aprovaren, unanimous, en mig de gran entusiasme, aquestes manifestacions, i per consegüent l'acord d'inaugurar l'Exposició a la primera quinzena de setembre pròxim, la qual romandrà oberta durant un període aproximatiu de dos mesos.

Com a resultat d'aquesta reunió, avui surten amb l'express cap a Madrid el Comissari senyor Pich i el vice-president senyor Vega i March, per a gestionar del Govern la declaració oficial del dit canvi de data i que aquesta sigui comunicada per mitjà de les representacions diplomàtiques d'Espanya als països estrangers.

Govern civil

Visites

Han complimentat el governador civil els senyors Marsans (pare i fill), Ventosa i Calvell, Tresols, Junta del Centre de Reporters, Jutge d'Arenys de Mar, don Joaquim Farguell, don Manuel Farguell, senyor Ràfols, diputat a Corts, i Mari diputat provincial amb una comissió de La Granada, don Ricard Margall, Alcalde de Vilafranca, Sr. Toda, Inspectors de Reformes Socials, marquès de Castellóns, don Pere La Rosa, don Llorens Viscasillas, don Àngel Castro, advocat de l'Estat, General de Somets, senyor Pereira, Delegat Regi d'Interior del Ministeri del Treball, don Joaquim Sagnier, don Lluís Ferrer i Vidal, senador, mossèn Lluís Guarner, don Rafael d'Entale, comte de Lavern, senyor Bertran i Guell.

Agràltim

Reunida la Comissió Permanent de la Junta de Protecció a la Infància sota la presidència accidental de don Josep Borrell i Sol, acordà donar les gràcies al governador Civil per haver cedit el seu sou a l'obra que l'estimada Junta realitza.

Conferències del governador

El governador civil va visitar ahir el president de la Mancomunitat amb el qual va conferenciar extensament.

També va conversar amb el president i secretari de la Cambra de Comerç i amb l'ex-ministre senyor Roig i Bergada.

NOUS RETOLS EN CATALÀ

«Esteva i Roé», Sans, 41. Joieria, Argenteria.

Sans, 22. «Les Amèriques».

Creu Coberta, 95: «Celler de Sant Sadurní de Noya. Propietats Montserrat».

NOVETAT LITERÀRIA</h4

ON PARLE FRANÇAISE

Sastreria NEW-YORK Fernando, 42Creació del **VESTIT RECLAM IANQUI** a mida a **100 ptes.** de llana pura i estam**Solament queden 500 vestits****Visiteu les seves escaparates****QUALITAT - QUANTITAT - PERFECCIÓ I ECONOMIA**

Nota: Si el comprador ho sol·licita, la casa li deixa mostres per a llur examen

Boniques habitacions
per a llogar a tot estar o sols a dormir. Amplie, 3er, segon, primera.**Anuncis**

La llum del dia a la mà

València, 352

primer, segona, dues habitacions moblades dret a cuina, balcó al carrer.

Bailen, 31
tercer, habitacions amb assistència o sense.**Proporciono**

per 7 duros dues habitacions moblades, cèntriques amb cuina independent a senyora o mare i filla. Escriure 4501. Empresa Ideal d'Informació. Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Carme, 13,
extresol, segona. Desitjo senyor sols a menjar.**Habitació**
cedeix casa particular, bany. Claris, 24, segon, 11 a 5.**Habitació**
per a matrimoni de referències. Comtesa Sobradiel, 1, principi, pal. segona.**En torre**

comfortable pensió, lavabo d'aigua corrent a l'habitació, bona cuina. Carrer del Carril, 41, al costat Baixador Muntaner.

Casa particular
admet dos o tres senyors, Carme, 44, segon, primera.**Animalets**

S'estatgen en torre. Argenteria, num. 34, Vallcarca.

Matrimoni sol

desitja habitació, amb dret a cuina o sense, prop Rambles. Escriure 4519. Empresa Ideal d'Informació. Rambla Flors, 16 (anunci).

Habitació

a senyoret, oferíxelo. Doctor Dou, 7, segon, segona.

En família

es desitja matrimoni o senyor a tot estar, cuina francesa, bon tracte. Carrer Fortuny, 13, primera.

Habitació meublée

de nou, confortable i ventila da, per a senyoreta o matrimoni. Escriure 4527. Empresa Ideal d'Informació. Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Es fan traduccions

en els idiomes angles, francès i italià, per professor competent.

Dirigir-se a «LA VEU», 43.

ta obtindren amb una llàmpara o pila elèctrica de la marca LOT, disponent en tot lloc i en qualsevol moment de intensa llum.

Indispensable en les excursions i viatges; en la llar, en la fàbrica, servei de vigilància nocturna; per a buscar quelcom en la foscor, al pujar l'escala, en la tauleta de nit, en el maliet de viatge; resultant sempre d'utilitat incomparable alí en la ciutat com al camp.

SOLAMENT SON AUTÈNTIQUES LES LAMPARES I PILES ELÈCTRIQUES AMB LA MARCA LOT

La Mutual Agrícola de

Propietaris, S. A. per a l'extracció de latrines. Dirigit-se, per a avisos, al Passeig de Sant Joan, 30. Tel. 1378 S. F. 1529 E.

El

Inst

cam

va,

sens

Un

elect

re

estes

sans

pess

mell

ment

alit

ma

ra.

El

s

s

pr

cione

zam

sem

tio

po

per

l

acti

a

el

me

i

ter

er

d

per

els

tan

da

la

pa

pu

hi

vi

m

ne

re

ni

ve

m

re

n

re

SESSIÓ DE L'AJUNTAMENT

(Consistori del 4 de juliol de 1923)

A la sala nova del Consistori i amb la presidència de l'alcalde, senyor marquès d'Alella, a les sis de la tarda, s'obri la sessió que és ordinària de segona convocatòria.

Es llegeix i aprova l'acta de l'anterior.

Despatx oficial

Es llegeix els documents següents: De l'alcalde, assabentant al Consistori dels assumptes informats per la Comissió municipal de govern en la seua del dia 23 de juny, i aprovats per l'alcalde; declarant la jubilació forçosa, per haver complert l'edat reglamentària, un mossos de mecats d'un mossos de Museus.

El senyor Degollada demana dos mesos de pròrroga per a ultimar l'expedient que s'instrueix a diversos empleats per manca de puntuació al treball de les oficines.

SIMPATIA A BARCELONA

Del vise-president de la Comissió Provincial de Girona, comunicant l'accord d'expressar el sentiment de simpatia a Barcelona per la indiferència dels seus ciutadans, víctimes de la violència que empatada per la impunitat més absoluta, menaça destruir les forces vitals de la ciutat, i dirigir la més energica protesta al Govern, per la lamentable manca d'autoritat, que fa punir la cada dia més greu situació de Barcelona en desprestigi del poder públic, que té el deure primordial de veillir per la seguretat ciutadana.

SORTEIG DE VOCALS ASSOCIATS

Per a cobrir les veants produïdes per les renúncies, es fa un sorteig i els designats els següents: Salvador Campimany Rusella, Joan Simó Llopis, Julià Felip March i Antoni Torner Codina.

Del damunt de la taula

Els nombrosos dictamens que a instància de certs regidors restaren damunt la taula, en la sessió passada, es van aprovant, la major part, sense cap objecció.

Un proposant posar vuit bombetes elèctriques nitra al Passeig Calvell; altre proposant invertir 221.036 pessetes en obres indispensables en alguns mercats; altre concedint 16.000 pessetes per a la publicació de dos exemplars d'una història documental ilustrada de la Casa de la Ciutat de Barcelona; altre proposant una nova rasant al carrer de Baix.

L'ADAPTACIÓ DEL PERSONAL

Es llegeix el dictamen proposant l'aprovació del personal de les seccions administrativa i tècnica d'Eixample, adaptat a les places i condicions que figuren al vigent pressupost especial d'Eixample, aprovat per la Junta Municipal de vocals associats i sancionat pel Govern civil. El senyor Massot pren aquests dictamens per a parlar sobre legalitat l'actuació.

Conveneix de tal manera que vol donar a entendre que s'ha comet una gran illegalitat. Després diu que si en la majoria de casos ha de considerar que s'ha obrat amb perfecta justícia, ascendint a funcionaris dignos, hi ha, hagut algunes preferències injustes, ultra l'haver permès a qui que formava part de les brigades mercede a un volant de l'alcaldia, ascendint a escrivent, cosa que no s'havia permès des de l'alcaldia del senyor Morales Pareja. Ara, diu, s'ha vulnerat aqueix principi, s'ha permès que ocupa plaza d'escrivent un volant del carrer, sense tenir en compte que primer hi tenien dret els de la plantilla provisional.

Per aquest motiu anuncia que ell i els seus companys de minoria, votaran en contra de tots els dictamens d'adaptació del personal.

El senyor Maynés diu que no vol votar sense contestar les darreres aclaracions del senyor Massot perquè neugui ningú sospitar que la majoria hagi variat de procediment en la revisió del personal de les oficines municipals.

Es sabut de tots que hi han nomenaments que els fa l'Ajuntament i d'altres que els fa directament l'alcal-

dia com són la Guàrdia urbana armada i el personal de les brigades.

Abans l'alcaldia, mitjançant un volant, nomenava de les brigades a qui li semblaia i quan el personal d'aquestes excedia del que permetia el pressupost, se'n destituïen els que sobraven.

Aquest procediment acaba en temps de l'alcalde, senyor Martínez Domingo, i sense acord de l'Ajuntament no es destitueix a ningú, però les vacants que, naturalment hi ha es proveixen a proposta de la Comissió; però els nomenaments els fa, com és de llei, l'alcaldia, procurant que sigui personal apte.

Pero succeeix que malgrat els nomenaments alguns no arriben a prendre possessió per manca d'aptitud o les condicions exigides reglamentàriament; si així ho declara el cap tècnic de l'oficina corresponent. Podria esmentar casos esdevinguts mentre jo ocupava la presidència de la Comissió de Foment. Alguns nomenaments foren fets per mi, ocupant accidentalment l'alcaldia, però vinagueren proposats per la Comissió, procurant que es complissin les prescripcions reglamentàries.

I de la mateixa manera s'han fet ara. Mai l'alcaldia ha renunciat al dret que té en fer determinats nomenaments, però si que s'ha procurat que els nomenaments recalguessin en personal apte per al servei al qual se'l destinava corregint l'abús que abans hi havia de nomenar gent que no servia.

Ha fet el senyor Massot una imputació de caràcter general als dictamens, ha dit que es feien nomenaments sense atendre que s'anava a tenir un exèrcit de personal, ha dit que per la comissió de Govern s'havia deixat una base que era un petit obert per on hi passassin sense complir els preceptes reglamentaris.

No hi ha tal cosa i si hi fos no podria tenir cap resultat positiu per què el secretari, sota la seva responsabilitat no pot donar possessió, ni l'alcaldia sancionar, a cap plaça que no tingui consignat entre el personal fixat pel Pressupost, aprovat pel Consistori i per la Junta de Vocals.

Jo he de dir que en la comissió d'Hisenda no s'ha fet cap nomenament sense atenir-se a les regles estableties, i he de creure que totes les altres comissions han tingut igual cursa. En cas contrari la Secretaria i l'Alcaldia compliran llur missió, no donant possessió al nomenat.

Ha dit el senyor Massot que la Comissió de Govern s'havia reservat una base en virtut de la qual poden eludir els preceptes reglamentaris. El senyor Massot pertany a la Comissió i té el dret d'impugnar-ho quan això es faci, puntualitzant la transgressió.

Explica el senyor Maynés la forma com ha procedit la Comissió d'Hisenda, que ell presideix, per a fer l'adaptació del personal amb perfecta legalitat.

Si vol referir-se a la Comptaduría, cal que recordi que el Reglament autoritzà al comptador el presentar una proposta de terra per a ocupar els carreus d'aquella oficina. En la comissió es discuti molt i es considera que el servei era molt delicat i calia reservar tota la responsabilitat al comptador. Així ho acorda la Comissió en ple. A Comptaduría totes les places d'auxiliar per amunt s'han proveït amb personal de la casa. Sols es escrivent; inferiors s'han proveït amb personal de fora, però sempre sota la responsabilitat i a proposta del comptador, com estatuaix el Reglament.

Respecte al que diu de la poca publicitat donada a la celebració dels concursos, no té cap valor perquè el personal d'aquesta casa està al corrent de les vacants fins abans de produir-se i perseguixen incessantment els regidors cercant llur influència, per a ésser nomenats, i s'abren millor que la majoria dels regidors son marits de les imprenditores de tots.

Se'n diu, posser, que s'ha procedit amb certa precipitació. El senyor Massot, que ha ocupat una de les presidències, ja sap la molestia que causa l'haver d'attendre als sollicitants mentre no s'ha resolt els regidors son marits de les imprenditores de tots.

En les qüestions de personal, el que cal es tenir la consciència tranquila. Jo jo li asseguro que en els dictamens presents al Consistori, no hi ha ni un milímetre de regres-

sio en el criteri que s'establia des del primer dia que tinguerem en nostres mans el govern municipal.

El senyor Tusell nega que la Comissió de Foment hagi fet cap només en personal de brigades.

El senyor Massot diu que es refereix a un nomenament fet per l'alcaldia, i encara que tingues atribucions, no havia de fer-ho en perna de fora de casa. Insisteix en que hi ha hagut illegalitat. Respecte a l'acte de l'alcaldia i secretaria, ja veurem si al toparse amb una transgressió del reglament, la deixaran passar o no.

El senyor Maynés es sorprén de les manifestacions del senyor Massot, i diu que per respecte a tots no el seguirà pel seu camí, i no parlarà de la provisió del personal d'una Comissió en la qual els amics del senyor Massot hi tenen l'hegemonia, però si que pot presentar com a testimoni de la seva conducta (del senyor Maynés) en la Comissió d'Hisenda, que malgrat el nomenament del Consistori no es dona possessió a determinats agents d'arbitris ara i quelcom semblant va fer a la de Foment al bienni passat.

Els nomenaments s'han fet després d'informar-se amb els caps de les oficines si entre el personal de la casa hi ha personal apte, tant en la plantilla definitiva, com en la provisió. Quan la contesta ha estat negativa és quan s'ha admés gent de fora de la casa. Si s'haques assabentat de com s'ha fet, no parlarà com parla.

Em refero en dir que en els dictamens ara presents no hi ha ni un milímetre de regressió de la conducta seguida quan vosaltres formau part de la majoria.

Si de llavors hi ha quelcom a dir, mes aviat es podrà dir de vosaltres que no pas de nosaltres.

El senyor Viza diu que els nomenaments de la Comptaduría ara es fan amb un criteri més restrictiu que abans. En 1921, a proposta del propi senyor Massot, la Comissió d'Hisenda acordà autoritzar al comptador per a fer, amb proposta unipersonal, la provisió dels carreus de Comptaduría. Doncs l'actual Comissió exigeix la presentació d'una terra i es la Comissió la que designa.

El senyor Massot diu que llavors ell, que formaven part de la majoria, no podien, per petites coses promoure un conflicte.

El senyor Maynés. — Pero si era jo el que tenia de quieixar-me sovint de la manera com vosaltres feieu certs nomenaments, i no no exterioritzava per no promoure un conflicte.

El senyor Massot pregunta en quina data la Comissió va fer la proposta a l'Alcalda del nomenament en qüestió. El senyor Tusell: No estranyarà que essent això una qüestió tan minúscula, no ho recordi, però que il·lucideix que sempre s'ha obrat reglamentàriament.

S'aproven tots els dictamens d'adaptació de personal, presents per les Comissions, sent constar llurs vots en contra el senyor Massot i els seus company.

ELS DE SARRIA

El senyor Massot demana que s'adoptin al pressupost vigent tots els empleats procedents de l'extingit Ajuntament de Sarria.

Els presidents de les Comissions diuen que han fet l'adaptació de tots, i d'alguns encara no s'han presentat dictamen perquè havien arribat tard a coneixement de les Comissions.

El senyor Junyent, president de la Comissió Central, diu que li ha per-

mitido adaptar els guardes municipals, i que pràcticament el que demana el senyor Massot cal que abans els regidors i Acció Catalana, desistixin de demanar el compliment rigorós del Reglament, per quan algunes d'aquestes guardes no reuneixen les condicions exigides pel Reglament.

Els regidors d'Acció Catalana declaren que s'ha de prescindir del rigorisme del Reglament i s'ha de tenir tolerància en el cas d'adaptació dels guardes municipals de Sarria.

UNA PROPOSICIÓ INCIDENTAL

El senyor Maynés proposa i s'aprova que l'adaptació no pot tenir efecte retroactiu per a cobrar el sou, quan es tracti d'aquells que l'adaptació no signifiqui ascens; però si els produeixi quan signifiqui ascens, que el cobraren des del primer dia.

ALTRES DICTAMENS

S'aproven altres dictamens d'interès particular proposant el nomenament de dotze places de nova creació d'escorxadors i cobrir set places d'aprenents de la segona brigada d'escorxadors i 20 places de mossos de mercats; un suplement al contractista de la claveguera del carrer de la Font Castellana; un crèdit per adobar els bancs del Parc de la Ciutadella; substant diverses parcelles de terreny sobrants de vies públiques; la construcció d'una claveguera del carrer Pujades entre la Rambla Triomf i carrer Mariano Agulló.

DESPATX ORDINARI

S'aproven diversos dictamens presentats per les Comissions, però els de major interès resten damunt la taula a instància dels regidors de consuetud.

L'extracte dels dictamens de les Comissions Central, d'Hisenda, de Foment i de Cultura venen redactats en llengua catalana.

S'aproven els traçats i pressupost formulats per l'arquitecte N'August Font, autor del Palau de Belles Arts, per a les obres de reforma i decoració del vestíbul, escales i sales del Museu del pis noble, el pressupost del qual assoleix a 998.502 pessetes.

PROPOSICIONS

Una dels senyors Maynés, Plaça i Blaiot perquè per la festa dels Jocs Florals que organitzen els Pomelles de Juventut de Sans «Fe, Esperança i Caritat». «Pomelles de la Divina Pastora» i «Fuster de Nazaret», s'atorguen un premi de 100 pessetes. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Maynés, Nadal, Junyent, Duran, Esteve, Canales, Gabarró i Matons dient que es subvençonen amb la quantitat de 1.000 pessetes els festivals de música catalana organitzats a la ciutat de Tossa per catalans residents allí i per la Choral Dédé de Severac, amb motiu de la festa nacional francesa els dies 13, 14 i 15 de l'actual. (Aprovada.)

MOCIONS

LES OBRES DEL CEMENTIRI NOU

El senyor Romeu, denuncia que a les obres del Cementiri Nou han esdevingut fets de molta gravetat, prescindint de les regles estableties pel Consistori i fent mancament a les bases del concurs. (El senyor Gabarró: S'equivoca.) Vinguin el dictamen i l'expedient de les obres per a parlar-ne.

El senyor Bordes considera inopportú el parlar-ne avui per quant el senyor Matons, president de la Comissió de Cementiri es el que amb més gran coneixement podrà contestar al senyor Romeu, i es farà de Barcelona.

El senyor Domènech diu que no hi ha fonament per a fer tals suspicions. Les obres s'han fet sempre seguint el mateix procediment. Troba censurable la conducta del senyor Romeu que ve al Consistori, deixar una sospita insidiosa, després està un mes absent del Consistori, i menystant la insidiosa s'escampen perjudicant reputacions. Comprèn que el senyor Romeu fiscalitzi i denunci si hi ha infraccions, però no que es faci sense fonament.

El senyor Maynés. Com que no ha tingut l'atenció acostumada d'animar la interpellació i el president de la Comissió, no és a Barcelona, i com no es estrany que jo no en sapiga res, per no haver-me donat temps d'emparar-me per això no li puc contestar.

Ha obra: com sempre el senyor Romeu, ara ha aprofitat l'absència del senyor Matons per a fer una acusació que si fos certa, seria greu i no quedaria en suspens durant vuit dies per a quedar reduida al no res, com totes les acusacions que ens fa sovint.

El senyor Domènech. — Pero si no hi ha res de tot el que diu! Si és una comèdia d'En Romeu.

El senyor Romeu insisteix en demandar dictamen i expedient.

El senyor Maynés diu que no es sentint l'interpellació no s'ha de consentir expliar la interpellació, perquè es sols ell qui la pot contestar.

El senyor Santamaría diu el mateix.

Després d'un incident entre els senyors Domènech i Romeu, resta ajornada la interpellació.

El senyor Olivella anuncia una altra interpellació per a la sessió vinent.

L'alcalde declara closa la sessió a dos quarts de deu.

Ha començat ja el règim d'estiu i les sessions municipals es celebraran cada quinze dies.

Vida religiosa

Avui: Sant Miquel dels Sants, confessor, i Santa Filomena, verge. — Demà: Sants Isaias, profeta; Romà, bisbe, i Santa Llúcia, verge.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Santa Maria del Mar. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

La missa de demà: Octava de Sants Pere i Pau, apòstols, color vermell.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de Lourdes, a Santa Madrona (Poble Sec).

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Anuncis Oficials

COMPANYIA DELS CAMINS DE FERRO DEL NORD D'ESPANYA

Pagament del cupo del 15 d'agost de 1923.

El Consell d'Administració d'aquesta Companyia té l'honor de posar a coneixement dels senyors portadors d'obligacions que, des del 15 d'agost pròxim, es pagaran el cupo del venciment corresponent dels següents valors:

CLASSE DE TITOLS

Obligacions de Barcelona a Alssasua i Sant Joan de les Abadesses, valor líquid del cupo, 10'33

Obligacions especials hipotecaries de Tudela a Bilbao, 11'50

Els pagaments es faran:

A MADRID: Al Banc d'Espanya i a les oficines de Títols que la Companyia té instal·lades a la seva estació del Príncep Pius i al Palau de la Borsa (Lealtad, 1).

A BARCELONA: En l'Oficina de Títols, instal·lada a l'estació del Nord.

A VALENCIA: En l'Oficina de Títols, instal·lada a l'estació del Nord.

A BILBAO: Pel Banc de Bilbao.

A SANTANDER: Pel Banc Mercantil i pel Banc de Santander.

A VALLADOLID, LEON, SANT SEBASTIA I SARAGOSSA: Per les Oficines de Caixa que la Companyia té instal·lades en les seves respectives estacions.

installedades en les seves respectives estacions.

I, per últim, en les Agències i Correspondents del Banc Espanyol de Crèdit en tots els llocs no expressats i per totes les Sucursals del Banc d'Espanya.

Madrid, 26 de juny de 1923.

El Secretari general de la Companyia, Ventura González.

Anunci publicat a la «Gaceta» de Madrid el dia 29 de juny de 1923.

COMPANYIA DELS CAMINS DE FERRO DEL NORD D'ESPANYA

Pagament del cupo del 1.er d'agost de 1923.

El Consell d'Administració de la Companyia té l'honor de posar a coneixement dels senyors portadors d'obligacions que, des del 1.er d'agost pròxim, es pagaran el cupo del venciment corresponent dels següents valors:

CLASSE DE VALORS

Accions Lleida a Reus i Tarragona, domiciliades, valor líquid del cupo, 5'86

Accions Lleida a Reus i Tarragona, no domiciliades, 5'56

Obligacions especials Osca a França per Canfranc, 9'17

Els pagaments es faran:

A MADRID: Al Banc d'Espanya i a les oficines de Títols que la Companyia té instal·lades a la seva estació del Príncep Pius i al Palau de la Borsa (Lealtad, 1).

A BARCELONA: En l'Oficina de Títols, instal·lada a l'estació del Nord.

A VALENCIA: En l'Oficina de Títols, instal·lada a l'estació del Nord.

A BILBAO: Pel Banc de Bilbao.

A SANTANDER: Pel Banc Mercantil i pel Banc de Santander.

A VALLADOLID, LEON, SANT SEBASTIA I SARAGOSSA: Per les Oficines de Caixa que la Companyia té

instal·lades en les seves respectives estacions.

A BARCELONA: En l'Oficina de Títols, instal·lada a l'estació del Nord.

A VALENCIA: En l'Oficina de Títols, instal·lada a l'estació del Nord.

A BILBAO: Pel Banc de Bilbao.

A SANTANDER: Pel Banc Mercantil i pel Banc de Santander.

til i pel Banc de Santander.

A VALLADOLID, LEON, SANT SEBASTIA I SARAGOSSA: Per les Oficines de Caixa que la Companyia té instal·lades en les seves respectives estacions.

A BILBAO: Pel Banc de Bilbao.

A SANTANDER: Pel Banc Mercantil i pel Banc de Santander.

Crèdit en tots els llocs no expressats i per totes les Sucursals del Banc d'Espanya.

Madrid, 26 de juny de 1923.

El Secretari general de la Companyia, Ventura González.

Anunci publicat a la «Gaceta» de Madrid el dia 29 de juny de 1923.

BORSA DE BARCELONA

5 de juliol
de 1923

COTITZACIÓ UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords de 68'20 a 68'00 i a 68'05, Alacants de 67'00 a 67'90 i a 68'00, i Orenses a 19'00.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 67'85 a 67'90 i a 67'70, Alacants de 67'85 a 67'85, Orenses a 18'90, Colonial a 67'50 i a 67'25, Plates a 49'00 i a 49'50, Gran Metropolità de 142'00 a 141'00, Transversal de 153'00 a 151'50, Aigules 121'50, Autòmibus a 111'00 i a 110'00, Felguera cupo tallat a 55'50, i Sucreres ordinàries a 36'00, i quedan ofertes a 35'85.

Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords a 67'65 i a 67'60, Alacants a 67'60 i a 67'55, i Andalusos a 56'55.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda la d'aquest matí, es baixa 0'20 de Nords, 0'15 d'Alacants i 0'05 d'Orenses.

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es baixa 0'45 de Nords i d'Alacants.

COTITZACIÓ DE MONEDES ESTRANGERES

Frances, 41'65; suïssos, 122'90; belgues, 35'40; lliures, 32'18; lires, 30'55; dollars, 7'053; marcs, 0'006, i corones 0'0125.

AL COMPTAT. COTITZACIÓ DE VALORS NO INSCRITS EN EL BUTLLETI OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7%., «1921», * 19'25.

Barcelona Traction and Light Power 7%, prefi., a 110'00.

Barcineossa de Navegació 4 1/2 %., a 29'00 i 26'00.

Companyia Espanyola de Colonització 6%, * 94'50.

Foment d'Obres i Construccions 6%, * 94'30.

Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 97'25.

Ferrocarrils de Catalunya 6%, a 99'50.

F. C. Cremallera de Montserrat 6%, a 99'50.

Obligacions del Tresor Espanyol 4 1/2 %., a 100'65.

Grans Molins Bascos 6%, * 90'00.

Mines de Potassa de Súria 7%, a 99'50.

Gran Metropolità 6%, * 99'50.

General Tramvies de Barcelona 6%, * 100'75.

Hotel Ritz 7%, * 95'25.

Ajuntament de Sevilla 6%, a 94'50.

Productes Pirelli 6%, * 95'50.

S. A. Colònia Güell 6%, a 91'00.

Obligacions del Tresor Espanyol 4 1/2 %., a 100'65.

(Reproducció del Butlleti Oficial)

	Canvis estrangers	Ajuntaments i Diputacions	Atacant 1. ^{er} hipoteca	59'15	Regadins Llevant 6%
Paris, xec.	41'65	Municipi semestre.	> 3%	69'75	Hisp. Amer. 6%
Londres, xec.	22'18	1906.	> 3%	70'00	• 100' 100%
Berlin, xec.	0'008	1907 D.	> 3%	94'00	Coop. Fluid Elèct. 6%
Viena, xec.	0'025	1912 E.	> 3%	77'25	• 100' 100%
Roma, xec.	30'55	1912 E.	> 3%	70'00	• 100' 100%
Brussel·les, xec.	35'40	1912 F.	> 3%	76'25	• 100' 100%
Nova York, xec.	7'055	1913 B.	> 3%	83'50	• 100' 100%
		1916 B.	> 3%	66'00	• 100' 100%
		1917 B.	> 3%	52'00	• 100' 100%
		1918 B.	> 3%	52'75	• 100' 100%
		1919 B.	> 3%	37'00	• 100' 100%
		1920 B.	> 3%	61'75	• 100' 100%
		1921 6%.	> 3%	68'50	• 100' 100%
		1922 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1923 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1924 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1925 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1926 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1927 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1928 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1929 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1930 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1931 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1932 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1933 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1934 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1935 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1936 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1937 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1938 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1939 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1940 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1941 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1942 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1943 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1944 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1945 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1946 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1947 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1948 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1949 6%.	> 3%	68'00	• 100' 100%
		1950 6%.			

Els trens de la línia del Nord

La Companyia dels Camins de Ferro del Nord ha establert des del 1.er de l'actual el següent servei de viatgers

LÍNIA DE SARAGOSSA A BARCELONA

TRENS DE SORTIDA

TRENS	Sortida de Barcelona	Arribada al seu destí
Tramvia a Manresa	5'46	8'5
Correu-Mixte a Saragossa	6'20	19'47
Lleuger a Manresa	8'4	9'59
Tramvia a Terrassa	9'32	10'54
» a Manresa	11'00	13'1
» a Terrassa	12'00	13'5
» a Manresa	13'27	15'30
Lleuger a Lleida	16'15	21'44
Tramvia a Manresa	17'27	19'31
Correu a Saragossa	18'30	5'50
Tramvia a Terrassa	19'10	20'12
Lleuger a Manresa	20'00	21'43
Tramvia a Terrassa	20'30	21'35
Missatgeries a Terrassa (1)	20'45	22'8

(1) Els diumenges i dies festius admet viatgers de 2.^a i 3.^a classe per a les estacions de Sabadell i Terrassa.

TRENS D'ARRIBADA

TRENS	Sortida del seu origen	Arribada a Barcelona
Tramvia de Terrassa	6'10	7'8
Correu de Saragossa	21'20	8'5
Tramvia de Terrassa	7'37	8'35
» de Manresa	7'15	9'15
Lleuger de Lleida	6'00	11'15
Tramvia de Manresa	11'10	13'9
» de Terrassa	13'45	14'42
Lleuger de Manresa	13'30	15'27
Tramvia de Manresa	16'23	18'16
» de Terrassa	18'46	19'44
» de Manresa	18'20	20'38
Correu-Mixte de Saragossa	8'7	21'15
Tramvia de Manresa	20'00	22'00

A partir del 6 de l'actual circularà els dilluns, dimecres i divendres, el tren ràpid de Barcelona a Hendaya, sortint de Barcelona a les 16.

Els dimecres, divendres i diumenges, arribarà a Barcelona a les 11'39 el tren ràpid d'Irun a Barcelona.

LÍNIA DE BARCELONA A SANT JOAN DE LES ABADESSES

TRENS DE SORTIDA

TRENS	Sortida de Barcelona	Arribada al seu destí
Correu a Sant Joan de les Abadesses	6'00	10'10
Tramvia a Vich (1)	6'35	9'13
Ràpid a Sant Joan de les Abadesses	7'51	11'34
Tramvia a Vich	9'35	11'48
» a La Garriga	13'00	14'11
Correu-Mixte a Sant Joan de les Abadesses	13'46	18'29
Tramvia a La Garriga (2)	16'35	17'45
Exprés a Sant Joan de les Abadesses	17'15	20'48
Tramvia a Vich	19'48	22'2

(1) Aquest tren circula solament els diumenges, dissabtes.

TRENS D'ARRIBADA

TRENS	Sortida del seu origen	Arribada a Barcelona
Tramvia de Vich	6'00	8'18
Exprés de Sant Joan de les Abadesses	6'00	9'25
Missatgeries de Sant Joan de les Abadesses	7'20	12'30
Tramvia de Vich	12'46	15'4
» a La Garriga	15'00	16'32
Correu de Sant Joan de les Abadesses	14'24	18'28
Ràpid de Sant Joan de les Abadesses	17'10	20'23
Tramvia de Vich	18'48	21'

AVÍS. Per 50 cts. trobareu en quioscos i estacions la Guia EXPRES amb el present horari i el de les altres companyies; index de POESIES i LINIES d'AUTOS en edició completa. Demaneu GUIA EXPRES.

Els esports

LAWN-TENNIS

Wimbledon, 4.—Campionat de lawn-tennis. Doble de cavallers. Tercer partit. El comte de Gomar i el senyor Flamer guanyen als senyors Dudley per 7,5, 6,2 i 6,4.—Havas.

Wimbledon, 5.—Campionat de lawn-tennis, doble d'homes, quart partit. Espanyols Flamer i comte de Gomar vencen als anglesos Ingram i Marmann, per 10,8, 6,3, 6,3. — Havas.

EXCURSIONISME

Ateneu de Sant Lluís Gonçaga. — L'excursió general anual i spiec de propaganda catòlica que tots els anys des de juliol efectua l'Ateneu de Sant Lluís Gonçaga de Sant Andreu de Palomar, indret lloc, enguany 16 dels corrents a la pittoresca Comuna Güell, situada a 12 quilòmetres de Barcelona, entre les estacions

de Sant Boi del Llobregat i Sant Vicenç dels Horts.

A les deu del matí, a l'església de la Colònia, el chor de l'Ateneu hi cantarà i solemne ofici que s'hi celebrarà. Al migdia, hi haurà un dinar de germanor, servit per la Fonda de la Colònia. A la tarda, solemnitat religiosa a l'església i funció teatral al teatre de la Colònia, posant-hi en escena l'*"Eleno"* de l'Ateneu el drama en tres actes: «La Creu de la misericòrdia». Oportunitat ja es donaran més detalls.

Queden convides les famílies dels socis.

La Comissió organitzadora ha aconseguit de la gentilesa de la «Compañía General de Ferrocarriles Catalanes» una important rebaixa en els preus dels passatges, cotxes reservats per l'anada i, a més, un tren especial per la tornada.

A fi que puguin tenir dret a aquests avantatges, la comissió prega als senyors socis i familiars que vulguin assistir a l'aplec, que s'inscriguin per tot el proper diumenge, dia 8. Al moment d'inscriure's se li remetrà un carnet d'identitat individual i intrans-

ferible, mitjançant el qual podràn recollir el bitllet del tren el dia abans de l'excursió i tindran dret a un cobert en el dinar.

ATLETIQUES

Londres, 5. — En el match de boxa per al campionat mundial de pes pesat, ha resultat vencedor Dempsey, després de forta lluita. — Havas.

Les estrenes

Romea

«EL DILEMA»

«CORAZON DE MUJER»

Les estrenes al final de temporada signifiquen una evident desconfiança de l'empresa en l'exèrcit de les obres.

En tractar-se, demés, de dos autors fills de pare illustres fa sospitar si la direcció vol saldar compromisos inclaudibles en compte de satisfacer un criteri literari justificat i propi.

Per això mateix no ens ha sorprès que «El dilema» del senyor Joan Ignasi Luca de Tena, i «Corazón de mujer» del senyor H. Maura fossin dues vulgaritats disfressades d'obra de tesi la primera i d'obra psicològica la segona.

«El dilema» enfronta la consciència amb l'honor, a base d'un desafiatament entre un periodista, que ha injuriat l'exèrcit, i un capità esfigat per la sort que ha de rentar la injuria col·lectiva. Però la casualitat determina que el periodista, en l'incendi d'un cinematògraf, salvi la filla del capità. El duel repugna a la consciència del pare, però no a l'honor de la col·lectivitat, que ha de prescindir de sentimentalismes i de tota imposició cordial i de gratitud. I el pare, atiat pels companys, va al camp de l'honor i, sense valer, amb desig de no tocar l'avversari, després que l'avversari ja disparat esulaire l'ensopega de pla a pla i el mata. I l'honor i el remordiment d'haver matat al que salvà la seva filla, li amargará per sempre més la vida. I a canvi del sacrifici de la seva filla, la feliç una «ordre del dia» l'obliga a anar a missa l'endemà, contrariant conviccions i manaments de consciència. I el drama acaba com un article de periòdic «com el que és» amb un «sin comentaris», que diu un personatge secundari.

No val la pena de senyalar defectes. No incendiант el cinematògraf, no engrangent la pistola barroerament i, sobretot, demandant l'excèndencia després del cinematògraf i abans de la pistola, ni hauria hagut drama ni diatriba contra les lleis de l'honor militar.

«Corazón de mujer», escollit per la senyora Barcela, per a celebrar el seu benefici, és un episodi d'adulteri, no gens rar ni edificant. Hi ha el marit burgès, distret i poc amable, escarrat en negocis, i el così deseixit, galantejador, jove i ball antic enamorat de l'esposa.

La tal esposa vol estimar, però a base de constància.

El desamor s'inicia de part de l'amant, com en altres drames passa a la inversa. A darrera hora ve una filla de la pampa Argentina a reclamar l'amor del jove. Ha estat seduïda i és primer que ningú. L'esposa s'entendeix, crida a l'infidel, i morint-se de pena el lliura a l'altra.

Caldria que s'aconsoli amb l'amor d'una filla com tants adulters i adulteres que han passat per les taules, els hi tocar fer. En Maura, ha volgut treure conseqüències d'aquest retegat argument, contra els homes, però ja comprenem que amb els mateixos diners us enllestaria, un altre autor, una comèdia de rèplica.

La mania de presentar els homes actius de negocis com incompatibles amb els ideals amorosos d'una dona de cor i talent, pot produir, encara, altres drames per l'estil del del senyor Maura. Pítjors? Ja no ens atrevim a afirmar-ho. Els més retrograds en política, presents a l'estrena, deien resoltament, el famós «Maura, no».

El drama té un segon acte, on només es fa referència a l'assumpte en una conversa per telèfon. El restant són escenes de farciment i diòctics satíriques, llargues i ensopides.

La senyora Barcela, amb un malanguany esforç de talent, aconsegui donar vida a la protagonista. Obtingue molts aplaudits, i més n'hauria aplegat, d'escoltar una altra obra.

Fou obsequiada amb esplèndides pàñoles i pomells de flors que emplenaren l'escenari.

El teatre era ple a vessar.—P. B.

— Es despatxa a Comptaduría.

La setmana que ve estrena a Barcelona:

4 úniques funcions, 4 per

El Gran Raymond

(THE GREAT RAYMOND)

Dissabte, matinée aristocràtica. Butaca, 3'50 pessetes (Impostos inclosos). Dissabte a la nit, i diumenge tarda i nit. Butaca a 5 pessetes (Impostos inclosos).

Es despatxa a Comptaduría.

ELDORADO

Companyia còmico-lírica

PRADO-CHICOTE

Temporada popular. Vint únics dies.

Preus econòmics

Avui, dijous, dia 5 de juliol de 1923. Nit, a les deu. La sarsuela en cinc quadros, en vers i en prosa, de Lluís Linares Bécera i Xavier de Burgos, música dels mestres Quislant i Badia.

QUE TE CREES TU ESOL.. La sarsuela madrilenya en un acte i quatre quadros, libre d'Angel Caamaño, música de Quislant i Badia.

DE MIRAFLORES Y A PRUEBA!

Demà, divendres tarda i nit. LA ROMANTICA. QUE TE CREES TU ESOL.. ILLEVAME AL METRO MAMA!

Aviat: ESTRENA de la fantasia còmico-lírica BARCELONA TE DIVIERTE...

Gran Teatre Espanyol

Vuit únics dies de les sensacionals películes

EL MISTERI D'ORIENT I LANDRÚ

Sessions CADA DIA, a dos quarts de cinc de la tarda, i a les deu de la nit. Inauguració diumenge, 8 de juliol, a dos quarts de cinc de la tarda.

Gran Teatre Espanyol

Dissabte, 7 de juli

DARRERES INFORMACIONS

El discurs del general Aguilera promou un escàndol sense precedents al Senat

El senyor Garcia Prieto proclama la sobirania del Parlament

EL PARLAMENT PORTUGUÉS

Lisboa, 5. — S'han augmentades els diputats i senadors les dietes, de manera que cobrin dues svegades més del que cobraven en 1914.

El senyor Chuma Leal ha anunciat al Govern una interpellació sobre política general, creient-se que l'explorarà avui mateix. — Hayes.

LA RESPUESTA DEL CONGRES AL MISSATGE DE LA CORONA. — REUNIO DELS MINISTRES

Madrid, 5, 2 tarda.

Amb les formalitats de costum han estat aquest matí la Mesa del Congrés al Palau, per a fer remesa al Rei de la resposta de la Cambra popular al Missatge de la Corona.

A dos quarts de dotze ha sortit del Congrés la comitiva, la qual estava constituïda en la següent forma:

Obrira marxa un llandó del Congrés amb quatre macers i al darrere seguiran quatre carrosses.

Anaven a la primera els senyors González Besada, Muñoz Casas i Canovas del Castillo.

En la segona el baró de Rio-Tobía, el marqués de Pons i el senyor Ballisteros.

A la tercera hi anaven els senyors Gutiérrez, Saavedra i Arias Miranda.

A la quarta hi anaven els senyors Alvarez Valdés, Gascon i Marin i Romero Civantos.

A la cinquena els senyors Sagasta (don Bernat) i Rodriguez de Viguri.

A la sisena el marqués de Burriel i el senyor Gil de Biedma.

A la setena el president de la Cambra don Melquiades Alvarez i els senyors secretaris Arderius i Vilanova.

Donava escolta a la comitiva una secció d'infans de Pavia, comandada per un oficial.

La comitiva ha entrat al Palau per la porta de la Plaça de l'Amèrica.

S'ha fet honors a la seva arribada, la guàrdia exterior del regi alcaixer.

La banda de música ha interpretat la Marxa d'Infants.

Al peu de l'escala del Palau han rebut la comitiva, i s'hi han agregat, el marqués d'Arriuza d'Barre, el senyor Vicentí i altres diputats.

La comitiva s'ha dirigit per l'escalera principal a les habitacions reials.

El sobirà vestia uniforme de capità general i es trobava陪伴at de tot el Govern, vestit d'uniforme, el gran d'Espanya de servei, marques de Someruelos, els caps palatins marquesos de la Tolosa i de Viena; el general Milans del Bosch, amb l'ajudant senyor Zarco, i l'oficial major d'alabarders senyor Totana.

Amb la vinya del sobirà, don Melquiades Alvarez ha donat lectura a la resposta del Congrés al Missatge de la Corona, remetent-la, un cop llegida, al monarca, qui de passada l'ha posada en mans del president del Consell.

Acabada la cerimònia s'han reunit els ministres en Consell, el qual ha acabat a dos quarts de dues de la tarda.

Han estat els primers de sortir del Palau els ministres d'Estat i de la Guerra.

Els periodistes els han interrogat sobre els assumptes tractats en el Consell.

El senyor Alba ha dit:

— Ara sortirà qui els pot dir el que hi ha.

Han preguntat també els periodistes al general Alzpiru:

— Po, dir-nos quelcom de la qüestió militar?

— No els puc dir res — ha contestat. — El president els dirà el que tingui de dir-los.

A continuació han sortit els ministres d'Instrucció Pública i de Gràcia i Justícia.

— Ha estat un Consell o un «Consellillo» el celebrat? — han preguntat els periodistes.

El senyor Salvatella ha contestat:

— Ha estat tan sol un «Consellillo», un canvi d'impressions.

En sortir el ministre de Marina, els periodistes han repetit la mateixa pregunta, i el general Aznar ha contestat:

— Ha estat un Consell amb totes les formalitats.

Ha sortit a continuació el president, qui, davant les preguntes dels periodistes, ha manifestat:

— Hem canviat impressions sobre la situació política i la tasca parlamentaria.

Demés hem autoritzat el ministre de Finances perquè redacti el projecte de llei concedint pensió als parets dels policies morts en el compliment de la seva deute.

L'últim de sortir ha estat el senyor Chapaprieta, a qui han rodejat els periodistes, pregant-li que els diugués qualcosa sobre la qüestió militar i del general Aguilera.

El senyor Chapaprieta, posant una cara tot estranya, ha manifestat:

— Pero, és que hi ha qüestió militar! Es que hi ha algú que es digni Aguilera?

PARLA EL MINISTRE**DE LA GUERRA**

Ja molt de matinada han rebut els periodistes uns manifestacions del general Alzpiru, ministre de la Guerra.

Segons aquestes és absolutament fals que ni el capità general de la regió, senyor Muñoz Cobos, ni el governador militar, duec de Tetuan, en llur visita d'aquesta nit al president del Consell Suprem de Guerra i Marina, que no s'ha tingut cap importància, ostentessin de cap manera la representació de la guarnició de Madrid.

Aquesta és, com totes les d'Espanya, un model de disciplina, i prestaument a mitja tarda, en vista dels rumors que circulaven el capità general de la regió cità al seu despatx els caps de cossos i generals amb mando a la plaça ordenant-los que prohibissin a l'oficialitat intervenir en cap de les manifestacions que s'anunciaren per causes agenes per complet a l'exèrcit.

INCIDENT PERSONAL

Madrid, 5, 5'15 tarda.

Als corredors del Senat, en ocórrer l'incident que relatam anteriorment, s'han format nombrosos grups, comentant l'esdeveniment.

En un dels grups, hi havia nombrosos diputats que, en arribar al Congrés, feien la noticia de l'incident Aguilera, s'havien traslladat a l'Alta Cambra i discullen a crits.

Furmava part d'un dels dits grups el diputat per Salamanca senyor Mirat i el derrocat pel mateix districte senyor Martín Veloz.

El senyor Mirat, comentant l'incident, deia:

— Doncs el general Aguilera diu que va a mantenir la carta.

Llavors el senyor Martín Veloz s'ha acostat al senyor Mirat i ha dit:

— El general Aguilera mantindrà la seva carta i tot el que hagi de mantenir, perquè és un home que té ronyons, que és el que fa falta a Espanya.

S'han creuat llavors algunes paraulas, insultant-se i el senyor Martín Veloz ha donat un pas enrera i s'ha tret una pistola.

El rebombari ha estat enorme.

El senyor Mirat ha agafat el bastó per la contra i ha donat una tremenda bastonada al cap el senyor Martín Veloz, el qual ha caigut a terra sense coneixement.

Ha estat traslladat rapidament al botiquí del Senat on li han fet una cura, però com que presentava una ferida molt fonda, amb enorme hemorragia, s'ha anat a cercar un metge, en automòbil, perquè el reconegués.

MANIFESTACIONS D'EN ROMANONES

Els periodistes han parlat amb el comte de Romanones.

Aquest ha dit:

— Ja veig que es tracta de presentar-me com un dels primers imputats. Res he d'oposar. Basti dir que el meu èstiu es deixa que es discutisse el suport del general Berenguer i el resultat tou que es concedí per una nimietat.

— Què s'espera ara. Es creu que jo

he emparat amb excessió el senyor Sanchez de Toca i jo m'he limitat a complir amb el meu deute.

He fet tot el que humanament podia per a evitar aquest incident, i quan tots els meus esforços fracassaren, jo, que en tot moment, procedeixo de complet acord amb el president del Consell, vaig passar la comunicació corresponent al fiscal del Tribunal Suprem, que és el representant del Govern i el que ha de donar les instruccions al fiscal.

Això es reproducio i ho abonen els antecedents de quan el president del Congrés rebé telegrammes de protesta contra els diputats que votaren l'augment de dietes, i com que en la majoria d'aquests telegrammes es deien trases injurioses o depressives per al diputat, el president del Congrés els passà al fiscal, perquè aquest procedís.

El general Aguilera, dirigint-se al banc blau, el president del Consell i els ministres de Gracia i Justicia, Guerra, Marina i Instrucció.

Es dóna lectura al despàix ordinari.

El senyor RECASENS jura el carrec de senador.

El general AGUILERA fa us de la paraula.

Dirigeix una salutació als senadors i diu que va a esser molt breu en les seves manifestacions.

En la carta no toca per res les consideracions i prerrogatives dels senyors senadors.

La carta que he dirigit i que sostinc en tots els seus termes, la vaig dirigir al senyor Sanchez Toca, no al senador. (Forts rumors.)

Tinc dret a que se m'esculti. Ni al país ni a vosaltres, us convenen aquestes prevencions, perquè el país, l'opinió i tot Espanya, està amb mi. (Més rumors. Fortes protestes.)

El PRESIDENT talla l'incident a cops de campaneta.

El general AGUILERA, dirigint-se al president:

— Faci's respectar S. S., perquè jo alla on signi em faig respectar.

(Rumors.)

La carta la sostinc en totes les seves parts.

Vaig creure que anava a tenir la deguda resposta i he vist que s'ha remès i s'ha posat sota les ales del Senat.

El president va dir que passaria la carta al fiscal, i vinc a protestar de les informacions tendencioses en les quals es deia que se m'anava a processar i a condemnar a no sé quants anys d'inhabilitació. (Grans rumors.)

El PRESIDENT. — Per experiència, sap S. S. el que es parlar per referències.

El general AGUILERA. — L'única que ha romès sere ha estat el Govern, i per això jo el felicito.

En el carrec que exerceixo estic disposat a perseverar en ell fins que sem destituixi, però si el Senat no estudia bé els procediments i se'm atropella.

(Fortíssimes protestes.)

El PRESIDENT, a grans cops de campaneta, intenta restablir l'ordre institucional.

(L'esclat dura alguns minuts.)

El general AGUILERA, a grans

crisis. — Si el Senat m'atropella, la gent de dora.

(Enormes protestes. L'esclat dura uns deu minuts. El president trencarà les campanetes.)

El PRESIDENT. — Per experiència, sap S. S. el que es parlar per referències.

El general AGUILERA. — L'única que ha romès sere ha estat el Govern, i per això jo el felicito.

En el carrec que exerceixo estic disposat a perseverar en ell fins que sem destituixi, però si el Senat no estudia bé els procediments i se'm atropella.

(Fortíssimes protestes.)

El PRESIDENT, a grans cops de campaneta, intenta restablir l'ordre institucional.

(L'esclat dura uns deu minuts. El president trencarà les campanetes.)

El general AGUILERA, a grans

crisis. — Si el Senat m'atropella, la gent de dora.

(Enormes protestes. L'esclat dura uns deu minuts. El president trencarà les campanetes.)

El PRESIDENT. — Per experiència, sap S. S. el que es parlar per referències.

El general AGUILERA. — L'única que ha romès sere ha estat el Govern, i per això jo el felicito.

En el carrec que exerceixo estic disposat a perseverar en ell fins que sem destituixi, però si el Senat no estudia bé els procediments i se'm atropella.

(Fortíssimes protestes.)

El PRESIDENT, a grans cops de campaneta, intenta restablir l'ordre institucional.

(L'esclat dura uns deu minuts. El president trencarà les campanetes.)

El general AGUILERA, a grans

crisis. — Si el Senat m'atropella, la gent de dora.

(Enormes protestes. L'esclat dura uns deu minuts. El president trencarà les campanetes.)

El general AGUILERA, a grans

crisis. — Si el Senat m'atropella, la gent de dora.

(Enormes protestes. L'esclat dura uns deu minuts. El president trencarà les campanetes.)

El general AGUILERA, a grans

crisis. — Si el Senat m'atropella, la gent de dora.

(Enormes protestes. L'esclat dura uns deu minuts. El president trencarà les campanetes.)

El general AGUILERA, a grans

crisis. — Si el Senat m'atropella, la gent de dora.

(Enormes protestes. L'esclat dura uns deu minuts. El president trencarà les campanetes.)

El general AGUILERA, a grans

crisis. — Si el Senat m'atropella, la gent de dora.